

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

που αφορά στην

«Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών – Μεταφορά στην Ελληνική Έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94/65/28.3.2014)»

και στην

«Ανάθεση και Εκτέλεση Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών – Μεταφορά στην Ελληνική Έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.) και στη Διακυβέρνηση».

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(συμπλήρωση κατόπιν θεματικών απαντήσεων επί του περιεχομένου)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή - Μεθοδολογία.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ποσοτική ανάλυση των σχολίων στην ηλεκτρονική διαβούλευση

2.1 Κατανομή αριθμού σχολίων ανά άρθρο.....

2.2 Στάση των συμμετεχόντων στη δημόσια διαβούλευση συνολικά.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ποιοτική ανάλυση των σχολίων στην ηλεκτρονική διαβούλευση

- Τάσεις.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συμπεράσματα.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή - Μεθοδολογία

Η δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση του σχεδίου νόμου «Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών – Μεταφορά στην Ελληνική Έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94/65/28.3.2014)» και «Ανάθεση και Εκτέλεση Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών – Μεταφορά στην Ελληνική Έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.) και στη Διακυβέρνηση» πραγματοποιήθηκε, με πρωτοβουλία των υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, μέσω του δικτυακού τόπου διαβουλεύσεων του πρώτου Υπουργείου www.opengov.gr/γροίαν/, για το μεν Βιβλίο Ι κατά το χρονικό διάστημα 11 Μαρτίου 2016 – 28 Μαρτίου 2016, για τα δε Βιβλία ΙΙ και ΙΙΙ κατά το χρονικό διάστημα 18 Μαρτίου 2016 – 28 Μαρτίου 2016.

Τα υποβληθέντα σχόλια καταγράφηκαν και κατέστησαν αντικείμενο επεξεργασίας ως εξής:
-**Ποσοτικά**, βάσει αριθμού σχολίων ανά άρθρο (βλ. και συνημμένα ηλεκτρονικά υπολογιστικά φύλλα, αναρτημένα στον ως άνω ιστότοπο της διαβούλευσης)

-**Ποιοτικά**, επί τη βάση των τάσεων που αναδείχθηκαν στη δημόσια διαβούλευση, δηλαδή των κυριότερων ζητημάτων που θεματοποιήθηκαν στα υποβληθέντα σχόλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ποσοτική ανάλυση των σχολίων στην ηλεκτρονική διαβούλευση

2.1 Κατανομή αριθμού σχολίων ανά άρθρο

Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης καταγράφηκαν **417 σχόλια** επί των άρθρων του Βιβλίου Ι και **45 σχόλια** επί των άρθρων των Βιβλίων ΙΙ και ΙΙΙ, δηλαδή στο σύνολο **462 σχόλια**. Σημειώνεται ότι στον κάτωθι πίνακα δεν εμφανίζονται τα άρθρα τα οποία δεν έλαβαν σχόλια. Αναλυτικά ανά άρθρο:

ΑΡΘΡΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ
• Άρθρο 1 – Αντικείμενο – Πεδίο Εφαρμογής	23
• Άρθρο 2 – Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β Οδηγίας)	15
• Άρθρο 3 – Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 Οδηγίας)	1
• Άρθρο 4 – Μεικτές δημόσιες συμβάσεις (άρθρο 3 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 6 – Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας δημόσιας	5
• Άρθρο 7 – Συμβάσεις στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των	1
• Άρθρο 10 – Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών (άρθρο 10)	1
• Άρθρο 12 – Δημόσιες συμβάσεις μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα	2
• Άρθρο 13 – Συμβάσεις που επιδοτούνται από αναθέτουσες αρχές	1
• Άρθρο 14 – Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 14 Οδηγίας)	1
• Άρθρο 18 – Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων	4
• Άρθρο 19 – Οικονομικοί φορείς (άρθρο 19 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	4
• Άρθρο 20 – Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα (άρθρο 20)	4
• Άρθρο 21 – Εχεμύθεια (άρθρο 21 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 22 – Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες (άρθρο 22)	3

• Άρθρο 23 – Ονοματολογίες (άρθρο 23 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 24 – Συγκρούσεις συμφερόντων (άρθρο 24 Οδηγίας	5
• Άρθρο 26 – Επιλογή των διαδικασιών (άρθρο 26 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 27 – Ανοικτή διαδικασία (άρθρο 27 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	4
• Άρθρο 33 – Δυναμικά συστήματα αγορών (άρθρο 34 Οδηγίας	2
• Άρθρο 34 – Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί (άρθρο 35 Οδηγίας	3
• Άρθρο 35 – Ηλεκτρονικοί κατάλογοι (άρθρο 36 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 36 – Υποχρέωση χρήσης –Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ	8
• Άρθρο 37 – Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ (άρθρο 22 παρ. 6 Οδηγίας	1
• Άρθρο 38 – Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων	16
• Άρθρο 39 – Συμφωνίες – πλαίσιο (άρθρο 33 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	5
• Άρθρο 40 – Συγκεντρωτικές δραστηριότητες αγορών και κεντρικές	1
• Άρθρο 41 – Ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τις συγκεντρωτικές αγορές και	11
• Άρθρο 43 – Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης	4
• Άρθρο 44 – Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς (άρθρο 40	2
• Άρθρο 47 – Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες	1
• Άρθρο 48 – Ελάχιστο περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης	5
• Άρθρο 49 – Τεχνικές προδιαγραφές (άρθρο 42 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 51 – Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα	1
• Άρθρο 53 – Υπερνολαβία (άρθρο 71 παρ. 2 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	3
• Άρθρο 54 – Υποδιαίρεση συμβάσεων σε τμήματα (άρθρο 46 Οδηγίας	1
• Άρθρο 58 – Προκηρύξεις σύμβασης (άρθρο 49 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 61 – Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 52 Οδηγίας	8
• Άρθρο 62 – Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης (άρθρο	2
• Άρθρο 63 – Τεύχος παρατηρήσεων – Τεύχος τροποποιήσεων	1
• Άρθρο 65 – Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων	3
• Άρθρο 67 – Εγγυήσεις	11
• Άρθρο 68 – Λόγοι αποκλεισμού (άρθρο 57 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	2
• Άρθρο 69 – Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις	1
• Άρθρο 70 – Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	6
• Άρθρο 71 – Καλούμενοι Οικονομικοί Φορείς	6
• Άρθρο 72 – Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 63 Οδηγίας	3
• Άρθρο 73 – Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 Οδηγίας	1
• Άρθρο 74 – Περιεχόμενο των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής σε	6
• Άρθρο 77 – Καταγωγή προσφερόμενων υλικών σε διαδικασίες	1
• Άρθρο 79 – Χρόνος ισχύος προσφορών σε διαδικασίες ανάθεσης	1
• Άρθρο 80 – Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 60 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 81 – Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και	4
• Άρθρο 83 – Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα	2
• Άρθρο 84 – Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων	2
• Άρθρο 87 – Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 Οδηγίας	2
• Άρθρο 88 – Κοστολόγηση του κύκλου ζωής (άρθρο 68 Οδηγίας	1
• Άρθρο 93 – Σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και	7
• Άρθρο 94 – Μειοδοσία στο ποσοστό οφέλους απολογιστικών εργασιών	1
• Άρθρο 98 – Συστήματα υποβολής προσφορών σε δημόσιες συμβάσεις	9
• Άρθρο 99 – Σύστημα αξιολόγησης μόνο της τεχνικής προσφοράς σε	1
• Άρθρο 100 – Σύστημα αξιολόγησης μόνο της οικονομικής προσφοράς	1
• Άρθρο 101- Σύστημα αξιολόγησης της τεχνικής και της οικονομικής	2
• Άρθρο 102 – Συμβάσεις Συμφωνία – Πλαίσιο για δημόσιες συμβάσεις	2

• Άρθρο 103 – Αξιολόγηση προσφορών σε συμβάσεις παροχής τεχνικών	3
• Άρθρο 104 – Αξιολόγηση προσφορών στις δημόσιες συμβάσεις	4
• Άρθρο 105 – Αξιολόγηση προσφορών στις δημόσιες συμβάσεις	3
• Άρθρο 106 – Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 Οδηγίας	4
• Άρθρο 109 – Διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης προσφορών στις	4
• Άρθρο 110 – Διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των	4
• Άρθρο 111 – Λόγοι απόρριψης προσφορών στις διαδικασίες ανάθεσης	1
• Άρθρο 112 – Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης	3
• Άρθρο 113 – Οψιγενείς μεταβολές σε διαδικασίες ανάθεσης	1
• Άρθρο 114 – Δικαιολογητικά κατακύρωσης στις διαδικασίες	1
• Άρθρο 115 – Κρίσεις αποτελεσμάτων διαγωνισμού στις διαδικασίες	1
• Άρθρο 116 – Κατακύρωση – σύναψη σύμβασης	4
• Άρθρο 120 – Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης	10
• Άρθρο 121 – Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ φορέων του δημοσίου	2
• Άρθρο 132 – Συνοπτικός διαγωνισμός	5
• Άρθρο 133 – Απευθείας Ανάθεση	10
• Άρθρο 134 – Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης	1
• Άρθρο 135 – Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων	1
• Άρθρο 136 – Προκηρύξεις σύμβασης	1
• Άρθρο 137 – Προσκλήσεις προς υποψηφίους κατά τη διαδικασία	3
• Άρθρο 138 – Ενστάσεις κατά τις διαδικασίες δημοπρασιών έργων και	10
• Άρθρο 141 – Όροι εκτέλεσης της σύμβασης (άρθρο 70 Οδηγίας	1
• Άρθρο 142 – Υπεργολαβία (άρθρο 71 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1
• Άρθρο 143 – Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους (άρθρο	1
• Άρθρο 147 – Υπογραφή σύμβασης	1
• Άρθρο 148 – Διοίκηση του έργου – Επίβλεψη	7
• Άρθρο 149 – Υπερημερία κυρίου του έργου	3
• Άρθρο 153 – Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων	2
• Άρθρο 154 – Σύμβουλοι	3
• Άρθρο 155 – Εμπειρογνώμονες	1
• Άρθρο 159 – Χρονοδιάγραμμα κατασκευής	1
• Άρθρο 160 – Ημερολόγιο του έργου	1
• Άρθρο 161 – Προθεσμίες	3
• Άρθρο 162 – Ποινικές ρήτρες για παράβαση προθεσμιών έργου	2
• Άρθρο 165 – Επιμετρήσεις	5
• Άρθρο 166 – Λογαριασμοί – Πιστοποιήσεις	2
• Άρθρο 167 – Αναθεώρηση τιμών	2
• Άρθρο 168 – Απολογιστικές εργασίες	1
• Άρθρο 169 – Επείγουσες πρόσθετες εργασίες	1
• Άρθρο 170 – Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη	3
• Άρθρο 171 – Βλάβες στα έργα – Αποζημιώσεις	1
• Άρθρο 172 – Ποιότητα στα δημόσια έργα. – Πρόγραμμα Ποιότητας	3
• Άρθρο 174 – Έκπτωση αναδόχου	3
• Άρθρο 175 – Διακοπή εργασιών – Διάλυση της σύμβασης	1
• Άρθρο 177 – Αποζημίωση αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης	1
• Άρθρο 182 – Βεβαίωση περάτωσης εργασιών	1
• Άρθρο 183 – Διοικητική παραλαβή για χρήση	1
• Άρθρο 184 – Προσωρινή παραλαβή του έργου	1
• Άρθρο 185 – Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων	2

• Άρθρο 187 – Απόσβεση δικαιωμάτων αναδόχου	3
• Άρθρο 188 – Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών	6
• Άρθρο 189 – Δικαστική επίλυση διαφορών	4
• Άρθρο 190 – Διαιτητική επίλυση διαφορών	3
• Άρθρο 192 – Προδιαγραφές και Κανονισμοί Έργων	1
• Άρθρο 193 – Επιθεώρηση των δημοσίων έργων	1
• Άρθρο 196 – Πεδίο Εφαρμογής – Κατηγορίες Μελετών	3
• Άρθρο 198 – Διοίκηση σύμβασης μελέτης – παροχής τεχνικών	2
• Άρθρο 199 – Προθεσμίες – Χρονοδιάγραμμα	1
• Άρθρο 200 – Ποινικές ρήτρες	1
• Άρθρο 201 – Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της	2
• Άρθρο 202 – Αναθεώρηση Αμοιβών – Καταβολή της αμοιβής του	5
• Άρθρο 203 – Υποχρεώσεις του αναδόχου – Πρόγραμμα Ποιότητας	2
• Άρθρο 206 – Έκπτωση του αναδόχου	1
• Άρθρο 210 – Υποκατάσταση του αναδόχου	1
• Άρθρο 211 – Τεχνικές προδιαγραφές	4
• Άρθρο 214 – Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών	3
• Άρθρο 216 – Εγγυήσεις προκαταβολής και καλής εκτέλεσης	2
• Άρθρο 218 – Τρόπος πληρωμής – απαιτούμενα δικαιολογητικά για	2
• Άρθρο 231 – Παρακολούθηση της σύμβασης παροχής υπηρεσίας	1
• Άρθρο 233 – Ποινικές ρήτρες	1
• Άρθρο 234 – Παραλαβή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης	1
• Άρθρο 235 – Χρόνος παραλαβής του αντικείμενου της σύμβασης	2
• Άρθρο 237 – Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου	1
• Άρθρο 238 – Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 Οδηγίας	5
• Άρθρο 256 – Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών (άρθρο 21	2
• Άρθρο 263 – Συμβάσεις μεταξύ αναθετουσών αρχών (άρθρο 28	1
• Άρθρο 266 – Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 32 Οδηγίας	1
• Άρθρο 269 – Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων	1
• Άρθρο 272 – Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα (άρθρο	2
• Άρθρο 274 – Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες (άρθρο 40	2
• Άρθρο 277 – Συγκρούσεις συμφερόντων (άρθρο 42 Οδηγίας	1
• Άρθρο 278 – Επιλογή των διαδικασιών (άρθρο 44 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)	2
• Άρθρο 283 – Σύμπραξη καινοτομίας (άρθρο 49 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)	2
• Άρθρο 286 – Απευθείας ανάθεση	1
• Άρθρο 287 – Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης συμβάσεων κάτω των	1
• Άρθρο 288 – Δυναμικά συστήματα αγορών (άρθρο 52 Οδηγίας	2
• Άρθρο 291 – Συμφωνίες-πλαίσιο (άρθρο 51 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)	1
• Άρθρο 292 – Συγκεντρωτικές δραστηριότητες αγορών και Κεντρικές	2
• Άρθρο 295 – Προγραμματισμός συμβάσεων	1
• Άρθρο 296 – Συγκρότηση και τήρηση φακέλου σύμβασης (άρθρο 99	1
• Άρθρο 297 – Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς (άρθρο 58	1
• Άρθρο 306 – Υπεργολαβία (άρθρο 88 παρ. 2 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)	1
• Άρθρο 307 – Υποδιαίρεση συμβάσεων σε τμήματα (άρθρο 65 Οδηγίας	1
• Άρθρο 316 – Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 72 Οδηγίας	1
• Άρθρο 323 – Εγγυήσεις	3
• Άρθρο 325 – Κριτήρια ποιοτικής επιλογής (άρθρο 78 Οδηγίας	1
• Άρθρο 330 – Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα	1
• Άρθρο 332 – Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 82 Οδηγίας	1

• Άρθρο 334 – Ειδικοί κανόνες αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων	1
• Άρθρο 335 – Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 84 Οδηγίας	1
• Άρθρο 337 – Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας	2
• Άρθρο 338 – Κατακύρωση – Σύναψη σύμβασης	1
• Άρθρο 348 – Ανάθεση συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές	1
• Άρθρο 361 – Κατάρτιση και Πιστοποίηση προσωπικού Αναθετουσών	1

Όπως διαπιστώνεται από τον ανωτέρω πίνακα, τον **μεγαλύτερο αριθμό σχολίων** συγκέντρωσε το **Άρθρο 1 «Αντικείμενο – Πεδίο Εφαρμογής»**, με δεύτερο το **Άρθρο 38 «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων»**.

Αναλυτικότερα, με φθίνουσα κατάταξη βάσει του αριθμού σχολίων στα άρθρα που έλαβαν **≥ 10 σχόλια**:

ΑΡΘΡΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ
• Άρθρο 1 – Αντικείμενο – Πεδίο Εφαρμογής	23	4,97
• Άρθρο 38 – Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο	16	3,46
• Άρθρο 2 – Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1	15	3,24
• Άρθρο 41 – Ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τις	11	2,38
• Άρθρο 67 – Εγγυήσεις	11	2,38
• Άρθρο 120 – Όργανα διενέργειας διαδικασιών	10	2,16
• Άρθρο 133 – Απευθείας Ανάθεση	10	2,16
• Άρθρο 138 – Ενστάσεις κατά τις διαδικασίες	10	2,16

2.2. Στάση των συμμετεχόντων στη δημόσια διαβούλευση συνολικά

Κατόπιν εξέτασης των **462** σχολίων που υποβλήθηκαν στη δημόσια διαβούλευση, σημειώνονται τα εξής ως προς τη στάση των συμμετεχόντων σε αυτήν:

19 σχόλια αναφέρονται στη **διαδικασία** της διαβούλευσης ή/και στη **μορφή** του υπό διαβούλευση κειμένου.

443 σχόλια συνιστούν **προτάσεις / παρατηρήσεις επί του περιεχομένου** του υπό διαβούλευση κειμένου.

Σχετικά με τα συμπεράσματα που συνάγονται από την εκδήλωση της στάσης των συμμετεχόντων στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση, βλ. και Κεφάλαιο 4 (Συμπεράσματα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ποιοτική ανάλυση των σχολίων στην ηλεκτρονική διαβούλευση - Τάσεις

Τα κυριότερα θέματα που αναδείχθηκαν μέσω των σχολίων είτε επί της διαδικασίας της διαβούλευσης και της μορφής του υπό διαβούλευση κειμένου είτε επί των εισαγομένων ρυθμίσεων είναι τα εξής:

Διαδικασία διαβούλευσης-Μορφή του υπό διαβούλευση κειμένου: 13 σχόλια

6 σχόλια αφορούν την απουσία, στο υπό διαβούλευση κείμενο, των μεταβατικών – καταργούμενων διατάξεων, των αναφερόμενων σε αυτό προσαρτημένων – παραρτημάτων, καθώς και τη μεταγενέστερη ανάρτηση των Βιβλίων II και III.

Ως προς αυτό, σημειώνεται ότι τα προσαρτήματα – παραρτήματα προστέθηκαν στην ηλεκτρονική διαβούλευση με την ανάρτηση των Βιβλίων II και III.

1 σχόλιο αφορά τον μικρό αριθμό υποβληθέντων σχολίων μέχρι τις 15-3-2016.

Το συγκεκριμένο σχόλιο στατιστικά δεν ευσταθεί, ειδικά αφού το κείμενο του σχεδίου νόμου τελούσε σε διαβούλευση τέσσερις (4) ημέρες. Όπως φαίνεται ως άνω, στο σύνολο της διαβούλευσης υποβλήθηκαν 462 σχόλια.

3 σχόλια αναφέρονται στον χρόνο διαβούλευσης, τον οποίο αξιολογούν ως πολύ σύντομο για τον συγκεκριμένο όγκο πληροφοριών.

3 σχόλια προτείνουν τον τομεακό διαχωρισμό και τη διαφορετική μορφοποίηση του νόμου προς διευκόλυνση των τελικών χρηστών.

Απαντήσεις σε σχόλια επί συγκεκριμένων άρθρων

Άρθρο 1

Διατυπώθηκε η πρόταση περί κατάργησης των δημοσιεύσεων στον τύπο καθώς κρίνεται ως ανώφελη και οικονομικά επιβαρυντική.

Οι δημοσιεύσεις στον τύπο θα καταργηθούν σταδιακά, σύμφωνα με μεταβατική διάταξη που θα συμπεριληφθεί στο σχέδιο νόμου.

Στο πλαίσιο ανάπτυξης και προώθησης ηλεκτρονικών μέσων, προτάθηκε η ηλεκτρονικοποίηση της διαδικασίας υποβολής δικαιολογητικών.

Η διαδικασία υποβολής δικαιολογητικών είναι ηλεκτρονική για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με προϋπολογισθείσα δαπάνη από 60.000,00 ευρώ και πάνω, ενώ αυτή η υποχρέωση θα υπάρχει και για τις συμβάσεις δημοσίων έργων και συναφών τεχνικών υπηρεσιών από τον Απρίλιο του 2017.

Σε συνάφεια με την ανωτέρω πρόταση, προτάθηκε η επίτευξη διαλειτουργικής σύνδεσης του Προγράμματος Διαύγεια και του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ..

Η διαλειτουργική σύνδεση μεταξύ των δύο (2) Συστημάτων προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 38 του σχεδίου νόμου και έχει ήδη δρομολογηθεί.

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης αναφορικά με την ορθή προσαρμογή του περιεχομένου των Οδηγιών.

Διατυπώθηκαν γενικά σχόλια – παρατηρήσεις για το θεσμικό πλαίσιο των μητρώων και τάξεων πτυχίων των μελετητών και των εργοληπτών, και η αντιστοίχησή τους με κατηγορίες μελετών, με CPV και προϋπολογισμούς.

Για όλα τα ανωτέρω θέματα, τα οποία αφορούν στα Μητρώα Συντελεστών Τεχνικών Έργων θα ακολουθήσει η έκδοση σχετικού νόμου, με σκοπό την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης για όλους τους οικονομικούς φορείς. Μέχρι την έκδοση του νέου νόμου ισχύουν τα μητρώα και τα αντίστοιχα πτυχία του ν.3669/2008 και του ν.3316/2005.

Διατυπώθηκε από την «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ» η άποψη να προβλεφθούν παρεκκλίσεις τόσο κατά το στάδιο της ανάθεσης όσο και κατά την εκτέλεση για τις συμβάσεις μελετών αρμοδιότητάς της.

Δεν προβλέπονται παρεκκλίσεις από τα οριζόμενα στο Βιβλίο I για καμία αναθέτουσα αρχή. Σε κάθε περίπτωση, το πνεύμα της οδηγίας είναι να παρασχεθεί στις αναθέτουσες αρχές μεγαλύτερη ευελιξία, μέσω των εγγράφων της σύμβασης, για την επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης των συμβάσεων τους.

Διατυπώθηκαν γενικές παρατηρήσεις – προτάσεις από το ΤΕΕ/ΤΚΜ για την αντιμετώπιση των μεγάλων εκπτώσεων που δίνονται σε διαγωνισμούς ανάθεσης μελετών, όπως αλλαγή στον τρόπο βαθμολόγησης των οικονομικών προσφορών, υποβολή πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης για εκπτώσεις πάνω από το μέσο όρο.

Έχει αλλάξει ο τρόπος βαθμολόγησης των οικονομικών προσφορών στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών, με απαλοιφή της στάθμισης με την ελάχιστη οικονομική προσφορά.

Επίσης, στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εκδίδονται κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να αποκλίνει από τις κατά τα ανωτέρω κατευθυντήριες οδηγίες, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

Άρθρο 2

Εντοπίστηκε και επισημάνθηκε η απουσία του ορισμού της προκήρυξης και ταυτόχρονα διατυπώθηκε η ανάγκη συμπερίληψης αυτού.

Αναφέρθηκε η ανάγκη προσθήκης ασφαλιστικής δικλείδας περί τεχνικής, λειτουργικής και διαδικαστικής επάρκειας του «παρόχου υπηρεσιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων». Στο πλαίσιο δραστηριοποίησης των παρόχων, επισημάνθηκε η ανάγκη ορισμού των απαραίτητων διεπαφών με το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ..

Διατυπώθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης του ορισμού των «δημοσίων συμβάσεων προμηθειών» και «συμβάσεων προμηθειών».

Διατυπώθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης του ορισμού του «κύκλου ζωής».

Διατυπώθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης του ορισμού της «επιτελεστικότητα».

Διατυπώθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης του ορισμού των «συμβουλευτικών υπηρεσιών».

Επισημάνθηκε η ανάγκη χαρτογράφησης των Αναθετούσων Αρχών, καθώς και η παράθεση αυτών σε Παράρτημα εντός του σχεδίου νόμου.

Προτάθηκε η εισαγωγή του όρου «Διαχειριστής Έργου»

Η έννοια του «Διαχειριστή Έργου» όπως περιγράφεται στο σχόλιο δύναται να καλυφθεί από μία σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών επίβλεψης έργου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 71. Στα έγγραφα της σύμβασης μπορούν να περιγραφούν οι υποχρεώσεις του διαχειριστή έργου και η απαιτούμενη στελέχωσή του.

Επιπλέον, ο εν λόγω όρος δεν υπάρχει ούτε στην οδηγία 2014/24, συνεπώς δεν αποτελεί υποχρέωση η υιοθέτησή του.

Διατυπώθηκαν γενικά σχόλια που αφορούν στη διαφωνία για τη διατήρηση των κατηγοριών έργων και μελετών του ν.3669/2008 και του ν.3316/2005 αντίστοιχα, καθώς και στη διατήρηση ορισμών που υπάρχουν στους υπόψη νόμους αλλά δεν περιλαμβάνονται στην οδηγία.

Η επανεξέταση και ο τυχόν επανακαθορισμός των κατηγοριών έργων και μελετών θα γίνει σε μεταγενέστερο νόμο, στον οποίο θα αντιμετωπιστούν τα γενικότερα θέματα των Συντελεστών Τεχνικών Έργων.

Ως προς τα γενικότερα θέματα διατήρησης των ορισμών των νόμων ν.3316/2005 και ν.3669/2008 επισημαίνεται ότι το παρόν Σχέδιο Νόμου δεν κάνει απλή ενσωμάτωση των

Ευρωπαϊκών Οδηγιών, αλλά ρυθμίζει συνολικά τα θέματα των μελετών και των έργων, καθώς θα αντικαταστήσει τους ισχύοντες νόμους.

ΒΙΒΛΙΟ Ι:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ)

ΜΕΡΟΣ Α:

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ & ΚΑΝΟΝΕΣ

ΤΙΤΛΟΣ 1

Άρθρο 3

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης αναφορικά με την ορθή προσαρμογή του περιεχομένου των Οδηγιών.

Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και η διόρθωση έχει γίνει.

Άρθρο 6

Εντοπίστηκε και επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης του όρου «χωριστές επιχειρησιακές μονάδες».

Διατυπώθηκε η πρόταση θέσπισης «δωρεάς» εκ μέρους των ενδιαφερομένων, με σκοπό τη διασφάλιση οφέλους υπέρ του δημοσίου και όχι υπέρ των δημοσίων λειτουργιών μέσω των δημοσίων συμβάσεων.

Άρθρο 12

Εκφράστηκε η ανησυχία δημιουργίας ευνοϊκού περιβάλλοντος για απευθείας αναθέσεις από την πλευρά των Δήμων μέσω των προγραμματικών συμβάσεων.

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί της περίπτωσης 6.

Εκφράστηκε η αντίθεση με την προτεινόμενη ρύθμιση περί εξαίρεσης των συμβάσεων της ΚτΠ και των ΚΟΙΝΣΕΠ από τους κανόνες και τις διαδικασίες του σχεδίου νόμου και προτάθηκε η καθολική εφαρμογή αυτών.

Άρθρο 14

Διατυπώθηκε η πρόταση κατάργησης της παραγράφου 2 σχετικά με τις συμβάσεις υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης, από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Πιθανόν το σχόλιο να έχει ληφθεί υπόψη και οι υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης των Πανεπιστημίων και κάποιων άλλων φορέων να έχουν εξαιρεθεί από τις διατάξεις της παρ. 2.

Προτάθηκε η απαλοιφή των διατάξεων της παραγράφου 2, περί απαίτησης σύμφωνης γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών για τον χαρακτηρισμό του είδους της σύμβασης ως ερευνητικού έργου.

Λήφθηκε υπόψη το σχόλιο και προστέθηκε παράγραφος 3 με την οποία εξαιρούνται από την υποχρέωση της παραγράφου 2 τα ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα που διαχειρίζονται οι ειδικοί λογαριασμοί κονδυλίων έρευνας των ΑΕΙ, των Ερευνητικών Κέντρων και της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ).

ΤΙΤΛΟΣ 2

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 18

Ανιχνεύθηκε η απουσία ρητής περιγραφής του τρόπου επιβεβαίωσης της τήρησης υποχρεώσεων που απορρέουν από το περιβαλλοντικό, κοινωνικό και εργατικό δίκαιο.

Διατυπώθηκε η πρόταση κατάργησης της προβλεπόμενης ειδικής μεταχείρισης σε ελέγχους και επιθεωρήσεις ως μη σύμφωνης με το πνεύμα της Οδηγίας.

Επισημάνθηκε η αντίθεση των προτεινόμενων διατάξεων των άρθρων 71 και 196 ως προς την παρ. 1 του εν λόγω άρθρου.

Διατυπώθηκε πρόταση συμπλήρωσης του περιεχομένου της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου, με γνώμονα τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 19

Διατυπώθηκε η πρόταση κατάργησης της απαίτησης συμβολαιογραφικής πράξης για τον ορισμό κοινού εκπροσώπου, με την αιτιολογία της πρόκλησης περιττής γραφειοκρατικής επιβάρυνσης.

Με γνώμονα την ενίσχυση του υγιούς ανταγωνισμού, προτάθηκε η θέσπιση ασυμβίβαστου της ιδιότητας του οικονομικού φορέα με την ιδιότητα της αναθέτουσας αρχής στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων.

Η προτεινόμενη διάταξη αναφορικά με την περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων προσώπων που σχετίζονται με την αναθέτουσα αρχή κρίθηκε ως ιδιαίτερως αυστηρή, ενώ παράλληλα εκφράστηκε η ανησυχία πρόκλησης μείζονος διαχειριστικού φόρτου.

Προτάθηκε να απαλειφθεί η απαίτηση συμβολαιογραφικής πράξης για τον ορισμό κοινού εκπροσώπου ένωσης οικονομικών φορέων.

Έγινε αποδεκτό το σχόλιο και απαλείφθηκε η σχετική απαίτηση.

Διατυπώθηκαν γενικά σχόλια για το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μελετητών και εργοληπτών.

Τα θέματα των Συντελεστών Τεχνικών Έργων θα αντιμετωπιστούν σε σχετικό νόμο, με σκοπό την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης για όλους τους οικονομικούς φορείς.

Μέχρι την έκδοση του νέου νόμου ισχύουν τα μητρώα και τα αντίστοιχα πτυχία του ν.3669/2008 και του ν.3316/2005.

Άρθρο 20

Διατυπώθηκαν προτάσεις αναφορικά με την προβλεπόμενη Κ.Υ.Α. του εν λόγω άρθρου.

Επισημάνθηκε η ανάγκη συμπερίληψης των Κοιν.Σ.Επ. στις προτεινόμενες διατάξεις.

Εκφράστηκε η ανησυχία σχετικά με την απουσία πρόσθετων ασφαλιστικών δικλείδων επί των προτεινόμενων διατάξεων με σκοπό την αποφυγή κατάχρησης της δυνατότητας απευθείας αναθέσεων.

Άρθρο 21

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του άρθρου. (Στην παράγραφο 5 του εν λόγω άρθρου προβλέπεται ότι «το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των προσφορών άλλων οικονομικών φορέων ασκείται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 1 του άρθρου πρώτου του π.δ. 28/2015 (Α' 34).

Το άρθ. 1 του πρώτου 1 του π.δ 28/2015, αναφέρει επί λέξει το εξής «Κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις: 1. των άρθρων 42 έως και 45 του Ν. 1946/1991 «Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.) και άλλες διατάξεις (Α' 69)».

Προφανώς πρόκειται για παραδρομή αντί ενδεχομένως του ορθού άρθ. 1 του π.δ 28/2015 με τίτλο «Πρόσβαση σε έγγραφα», και όχι του άρθρου 1 του πρώτου άρθρου.)

Φαίνεται να έχουν δίκιο. Να διορθωθεί στο σχέδιο του νόμου.

Άρθρο 22

Εκφράστηκε προβληματισμός αναφορικά με την απουσία ρητής μεθόδου νόμιμης τεκμηρίωσης των προβλεπόμενων εξαιρέσεων, καθώς και της προφορικής επικοινωνίας.

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του άρθρου, η οποία και έχει γίνει.

Άρθρο 24

Διατυπώθηκαν παρατηρήσεις με γνώμονα τη βέλτιστη δυνατή προσαρμογή του περιεχομένου των Οδηγιών.

Διατυπώθηκαν προτάσεις σχετικά με τον ορισμό της έννοιας «σύγκρουση συμφερόντων».

Διατυπώθηκε η άποψη ότι το θεσμικό πλαίσιο «Περί Μητρώων» στα Δημόσια Έργα προκαλεί συγκρούσεις συμφερόντων .

Επισημαίνεται ότι για τα θέματα που αφορούν στα Μητρώα Συντελεστών Τεχνικών Έργων θα ακολουθήσει η έκδοση σχετικού νόμου με σκοπό την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης για όλους τους οικονομικούς φορείς.

ΤΙΤΛΟΣ 3

Γενικοί κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων

Άρθρο 26

Διατυπώθηκε η πρόταση περί χρήσης της διαδικασίας της προκαταρκτικής προκήρυξης, με σκοπό τη γνωστοποίηση των σχεδιαζόμενων δημοσίων συμβάσεων των αναθετουσών αρχών και την έγκαιρη προετοιμασία των ενδιαφερομένων.

Η σχετική πρόβλεψη υπάρχει στο σχέδιο νόμου.

Διατυπώθηκε η άποψη από το ΤΕΕ/ΤΑΚ να γίνεται χρήση της διαδικασίας της προκαταρκτικής προκήρυξης, ώστε οι αναθέτουσες αρχές να γνωστοποιούν τις προθέσεις τους για τις σχεδιαζόμενες δημόσιες συμβάσεις.

Το άρθρο 44 αναφέρεται στις διαδικασίες που ακολουθούν οι αναθέτουσες αρχές για να προετοιμάσουν τη δημόσια σύμβαση και να ενημερώσουν σχετικά τους οικονομικούς φορείς.

Άρθρο 27

Διατυπώθηκε η πρόταση μείωσης της ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής προσφορών με σκοπό τη σύντμηση του χρόνου διεξαγωγής του διαγωνισμού.

Στον αντίποδα, προτάθηκε η διατήρηση της υφιστάμενης διάταξης σχετικά με την προθεσμία των πενήντα δύο (52) ημερών ως ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής προσφορών, με σκοπό την επίτευξη της βέλτιστης δυνατής προετοιμασίας των φακέλων συμμετοχής.

Οι προθεσμίες έχουν τεθεί από τις διατάξεις της Οδηγίας και δεν μπορεί να υπάρξει απόκλιση από αυτές.

Διατυπώθηκε η άποψη να προστεθεί ότι σε διαγωνισμούς Μελέτης – Κατασκευής οι ελάχιστες προθεσμίες, από την δημοσίευση της προκήρυξης και της πρόσβασης των οικονομικών φορέων στα τεύχη δημοπράτησης να αυξάνονται τουλάχιστον κατά 10 ημέρες.

Στο άρθρο 55 αναφέρονται λόγοι παράτασης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών ανάλογα πάντα με τη σπουδαιότητα της αιτίας που την προκάλεσε.

Άρθρο 33

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του άρθρου.

Έχει γίνει η σχετική διόρθωση

Διατυπώθηκε πρόταση συμπλήρωσης του περιεχομένου της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου, με γνώμονα τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 34

Εκφράστηκε ο προβληματισμός αναφορικά με τη διαδοχή των διαδικαστικών βημάτων στην περίπτωση χρήσης ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και διατυπώθηκε και σχετική πρόταση.

Η διατύπωση του περιεχομένου του εν λόγω άρθρου κρίθηκε ως αδόκιμη ενώ παράλληλα διατυπώθηκαν και σχετικές προτάσεις αναδιατύπωσης.

Διατυπώθηκε η πρόταση αντικατάστασης του όρου «ψαλίδες» με τον όρο «διακύμανση και περιθώριο διακύμανσης» στην παράγραφο 6.

Άρθρο 35

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του άρθρου.

Έχει γίνει η σχετική διόρθωση

Άρθρο 36

Εκφράστηκε η ανησυχία για το χρόνο έκδοσης της προβλεπόμενης Κ.Υ.Α. αναφορικά με τη ρύθμιση των λεπτομερειών λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Επισημάνθηκε παράλληλα η ανάγκη για την άμεση και έγκαιρη διευθέτηση των σχετικών ζητημάτων.

Το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών αναφορικά με την έγκαιρη έκδοση της εν λόγω Κ.Υ.Α. έχει δρομολογηθεί. Παράλληλα, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις της υπ' αριθμ. Π1/2390/2013 απόφασης με τίτλο: «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» προς αποφυγή εμφάνισης μεταβατικού ρυθμιστικού κενού.

Διατυπώθηκε η πρόταση για επαναπροσδιορισμό του κατώτατου ορίου χρήσης του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και συγκεκριμένα για δραστική μείωση αυτού.

Στο σχέδιο νόμου προβλέπεται κατ' αρχήν η υποχρεωτική χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. κατά τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.. Η δυνατότητα χρήσης ωστόσο του Συστήματος δεν απαγορεύεται και για τις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες η εκτιμώμενη αξία υπολείπεται του προβλεπόμενου κατώτατου υποχρεωτικού ορίου.

Με σκοπό τη διευκόλυνση των χρηστών του Συστήματος προτάθηκε η δημιουργία και διάθεση ηλεκτρονικού εγχειριδίου χρήσης και σχετικού εκπαιδευτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι χρήστες του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. υποβοηθούνται κατά τη χρήση του Συστήματος από το σχετικό εγχειρίδιο χρήσης και εκπαιδευτικό υλικό, τα οποία διατίθενται στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr.

Εκφράστηκε ο προβληματισμός αναφορικά με την απουσία ρητής αναφοράς των φορέων, οι οποίοι δεν περικλείονται στις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού, και τη χρήση του Συστήματος. Ο εν λόγω προβληματισμός περιγράφεται ως πιθανότητα εμφάνισης σχετικού «κενού ρύθμισης», ζήτημα το οποίο και προτείνεται να προβλεφθεί εντός των διατάξεων του εν λόγω σχεδίου νόμου.

Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου ταυτίζεται με το αντίστοιχο του Νόμου 4155/2013 ο οποίος αναφέρεται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Η ρητή αναφορά στην υποχρέωση χρήσης του Συστήματος εκ μέρους των αναθετουσών αρχών υπό την έννοια της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, εγκολπώνει και τους φορείς οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται ρητά στις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού.

Άρθρο 38

Το ελάχιστο όριο για τη χρήση του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. προτείνεται να επαναπροσδιοριστεί ή να καταργηθεί. Η πλειονότητα των διατυπωμένων προτάσεων αφορούσαν στην αύξηση του κατώτατου ποσού χρήσης του Μητρώου στις δυσόμιση χιλιάδες (2.500) ευρώ.

Η διατήρηση του κατώτατου ορίου χρήσης του Μητρώου στα χίλια (1.000) ευρώ κρίθηκε ως το ιδανικό ελάχιστο ποσό για την επίτευξη της μέγιστης δυνατής αναλογίας αναφορικά με τη διοικητική αξία καταγραφής έκαστης δαπάνης και του σχετικού παραγόμενου διοικητικού βάρους. Η οριστική εξάλειψη του ελάχιστου χρηματικού ορίου αναμένεται να επιφέρει υπέρογκη διοικητική επιβάρυνση λόγω της υποχρεωτικής καταγραφής του συνόλου των δαπανών ανεξαρτήτως της αξίας αυτών.

Διατυπώθηκε διευκρινιστικό ερώτημα σχετικά με την κατάργηση της υποχρέωσης ανάρτησης του πρωτογενούς αιτήματος.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και η υποχρέωση ανάρτησης του πρωτογενούς αιτήματος έχει επανέλθει.

Προς διευκόλυνση των οικονομικών φορέων και προκειμένου να απαλλαγθούν από την παράλληλη υποχρέωση ανάρτησης των απαιτούμενων στοιχείων στο Πρόγραμμα Διαύγεια, προτείνεται η ρύθμιση των θεμάτων διαλειτουργικής σύνδεσης μεταξύ των δύο (2) Συστημάτων.

Η διαλειτουργική σύνδεση μεταξύ των δύο (2) Συστημάτων προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 38 του σχεδίου νόμου.

Επαναλαμβάνεται η ανάγκη για ρύθμιση των συναφών ζητημάτων που άπτονται των φορέων εκτός του πεδίου εφαρμογής του Δημοσίου Λογιστικού.

Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου ταυτίζεται με το αντίστοιχο του Νόμου 4155/2013 ο οποίος αναφέρεται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Η ρητή αναφορά στην υποχρέωση χρήσης του Συστήματος εκ μέρους των αναθετουσών αρχών υπό την έννοια της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, εγκολπώνει και τους φορείς οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται ρητά στις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού.

Άρθρο 39

Εντοπίστηκε σύγκρουση του περιεχομένου της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 9 αναφορικά με τη δυνατότητα χρήσης συμφωνίας-πλαίσιο και τη σχετική αιτιολογική σκέψη. Έχουν δίκιο. Να απαλειφθεί η παράγραφος

Διατυπώθηκε πρόταση αναδιατύπωσης ως προς την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 1, ώστε να μη δημιουργείται η εντύπωση επιμήκυνσης της προβλεπόμενης διάρκειας.

Η επιμήκυνση του χρόνου της συμφωνίας πλαίσιο είναι δυνατότητα που δίνεται από την Οδηγία και δεν μπορεί να απαληφθεί

Διατυπώθηκε η πρόταση περί υποχρεωτικής χρήσης της συμφωνίας-πλαίσιο εκ μέρους των αναθετουσών αρχών σε ένα ελάχιστο ποσοστό της αξίας της, με γνώμονα τη διασφάλιση της ουσιαστικής συμμετοχής των οικονομικών φορέων.

Μια τέτοια πρόβλεψη έρχεται σε αντίθεση με την αιτιολογική σκέψη (61) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ σύμφωνα με την οποία «Οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωμένες σύμφωνα με την παρούσα οδηγία να προμηθεύονται έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες, οι οποίες καλύπτονται από κάποια συμφωνία-πλαίσιο, στα πλαίσια της εν λόγω συμφωνίας-πλαισίου.»

Διατυπώθηκε η άποψη πρόβλεψης για υποχρέωση των Αναθετουσών Αρχών να χρησιμοποιούν την συμφωνία πλαίσιο σε ένα ελάχιστο ποσοστό της αξίας της, ώστε να διασφαλίζεται η ουσιαστική συμμετοχή Οικονομικών Φορέων.

Στο Σχέδιο Νόμου προστέθηκε ότι η μέγιστη αξία των συμφωνιών - πλαίσιο που συνάπτονται κατ' έτος απαγορεύεται να υπερβαίνει σε ποσοστό το είκοσι τοις εκατό (20%) των εγκεκριμένων ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής για μελέτες και τεχνικές υπηρεσίες, με εκτίμηση τετραετίας. Στον περιορισμό αυτό δεν υπόκεινται οι συμφωνίες - πλαίσιο που συνάπτονται για την προετοιμασία του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης.

Διατυπώθηκαν απορίες σχετικά με το αν η λέξη «γραπτώς» που χρησιμοποιείται στο άρθρο αυτό για την ανάθεση των συμβάσεων που απορρέουν από μια συμφωνία πλαίσιο σημαίνει ότι για την ανάθεση των συμβάσεων αυτών (εκτελεστικές συμβάσεις) δεν απαιτείται η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, ακόμα και αν πρόκειται για εκτελεστικές συμβάσεις άνω των 60.000,00€

Στο άρθρο 1, αναφέρεται ότι με τους όρους «γραπτώς» ή «εγγράφως» νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 40

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του άρθρου.

Άρθρο 41

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του άρθρου.

Εκφράστηκε ο προβληματισμός αναφορικά με τον ορισμό του Υπουργείου Υγείας ως Εθνικής Κεντρικής Αρχής Αγορών σε σχέση με την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας, η οποία συνιστά το αρμόδιο θεσμοθετημένο όργανο για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών.

Επισημάνθηκε η ανάγκη εξαίρεσης από τις προτεινόμενες διατάξεις της περίπτωσης των αυτοχρηματοδοτούμενων Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.).

Με γνώμονα τη βέλτιστη δυνατή διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων προτάθηκε ο ορισμός της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ε.Σ.Π.Α. ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.

Άρθρο 43

Επισημάνθηκε κενό διατύπωσης αναφορικά με το ρόλο του «κύριου του έργου» και διατυπώθηκε σχετική πρόταση συμπλήρωσης.

Εκφράστηκε η ανησυχία σχετικά με τη διάρκεια τήρησης της σύμβασης, ενώ ταυτόχρονα διατυπώθηκε η πρόταση για την τήρηση αυτής στα τρία (3) έτη, προς επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας.

Διατυπώθηκε πρόταση αναδιατύπωσης σχετικά με την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης.

Διατυπώθηκε η πρόταση εξειδίκευσης του περιεχομένου του φακέλου Δημόσιας Σύμβασης Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.

Διατυπώθηκε η άποψη ότι στην παρ. 7Α.1 η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας υλοποίησης της σύμβασης γίνεται με βάση την αναγκαιότητα του έργου και την προϋπολογιζόμενη συνολική δαπάνη.

Έγινε η σχετική τροποποίηση της παρ.7.Α.1

Άρθρο 44

Διατυπώθηκε η πρόταση απαλοιφής της επί παραδείγματι αναφοράς στις συμβουλές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων.

Γίνεται αναφορά στον τρόπο ανάθεσης των συμβάσεων με τη χρήση των Μητρώων Μελετητών.

Άρθρο 47

Επισημαίνεται ότι για τα θέματα που αφορούν στα Μητρώα Συντελεστών Τεχνικών Έργων θα ακολουθήσει η έκδοση σχετικού νόμου με σκοπό την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης για όλους τους οικονομικούς φορείς.

Έγινε έλεγχος των σχολίων και καλύπτονται από τα σχετικά άρθρα.

Άρθρο 48

Εκφράστηκε η αναγκαιότητα ενσωμάτωσης στο ελάχιστο περιεχόμενο των συμβατικών εγγράφων ρητής αναφοράς στη διάρκεια της σύμβασης, τα συναφή με τη δυνατότητα παράτασης αυτής, καθώς και την πιθανότητα επαύξησης του συμβατικού αντικειμένου.

Τέθηκε ζήτημα αναφορικά με το ρόλο του Τ.Ε.Ε. ως προς τις γνωμοδοτικές του αρμοδιότητες για την έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων.

Διατυπώθηκε η πρόταση εξειδίκευσης των συμβατικών εγγράφων για τις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες.

Διατυπώθηκε η άποψη ότι το Άρθρο δεν αντιστοιχείται με Άρθρο της Οδηγίας.

Το παρόν Σχέδιο Νόμου δεν κάνει απλή ενσωμάτωση των Ευρωπαϊκών Οδηγιών αλλά ρυθμίζει συνολικά τα θέματα των μελετών και των έργων καθώς θα αντικαταστήσει τους ν.3316/2005 και ν.3669/2008.

Διατυπώθηκε η άποψη ότι ο Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών (ΚΠΑΜΥ) δεν μπορεί να αποτελεί θέμα απόφασης Υπουργού.

Στο παρόν Σχέδιο Νόμου προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Μελετών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος,

εγκρίνεται, με βάση τις ισχύουσες εκάστοτε τεχνικές προδιαγραφές, Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και τεχνικών υπηρεσιών επομένως λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του συνόλου του τεχνικού κόσμου.

Άρθρο 49

Διατυπώθηκε η πρόταση διόρθωσης του όρου «δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας».

Άρθρο 51

Εκφράστηκε ο προβληματισμός σχετικά με την ενοποίηση των Ανωνύμων Εταιρειών ΕΛ.Ο.Τ. και Ε.ΣΥ.Δ. στην παράγραφο 3.

Διατυπώθηκε η παρατήρηση ότι οι ανώνυμες εταιρείες ΕΛΟΤ και ΕΣΥΔ έχουν ενοποιηθεί σε μία εταιρεία υπό το τίτλο ΕΣΥΠ Α.Ε.

Το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου στο οποίο εντάσσονται ως αυτοτελείς λειτουργικές μονάδες με διαχειριστική, οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια το «Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας», η «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.» και η «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε. και για το λόγο αυτό έγινε η σχετική διόρθωση.

Άρθρο 53

Διατυπώθηκε πρόταση σχετικά με τον προσδιορισμό του μέγιστου δυνατού ποσοστού υπεργολαβίας.

Εκφράστηκε η ανάγκη πρόβλεψης σχετικά με την υποβολή του συνόλου των δικαιολογητικών συμμετοχής-κατακύρωσης εκ μέρους των υπεργολάβων. Ταυτόχρονα, τονίστηκε η αναγκαιότητα κατοχής της απαραίτητης χρηματοοικονομικής επάρκειας εκ μέρους του αναδόχου.

Τα θέματα της υπεργολαβίας για τα δημόσια έργα αντιμετωπίζονται με το άρθρο 142 του παρόντος Σχεδίου Νόμου.

Άρθρο 54

Διατυπώθηκε η αναγκαιότητα αιτιολόγησης της απόφασης της αναθέτουσας αρχής αναφορικά με τη διαίρεση μίας σύμβασης σε τμήματα.

Η λογική του άρθρου για την υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα έχει ως στόχο την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, δίνοντας τους τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε τμήματα μεγάλων σε προϋπολογισθείσα αξία διαγωνισμών. Για αυτό και η απαίτηση του κοινοτικού νομοθέτη είναι να αιτιολογείται η μη χρήση της δυνατότητας αυτής από τις αναθέτουσες αρχές και όχι το αντίθετο.

Διατυπώθηκε η άποψη ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να αναφέρουν αιτιολογημένα τους βασικούς λόγους της απόφασής τους να διαιρέσουν μία σύμβαση σε τμήματα.

Σύμφωνα με την οδηγία οι αναθέτουσες αρχές/φορείς θα πρέπει να τεκμηριώνουν την απόφασή τους σε περίπτωση που αποφασίσουν να μην προβούν σε τμηματοποίηση μιας δημόσιας σύμβασης κατόπιν συνεκτίμησης των οικονομικών και τεχνικών δεδομένων. Η τμηματοποίηση σκοπό έχει τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ.

Άρθρο 61

Διατυπώθηκαν προτάσεις αναφορικά με την υποχρέωση δημοσίευσης των προκηρύξεων και διακηρύξεων των δημοσίων συμβάσεων στον περιφερειακό και τοπικό τύπο. Ειδικότερα:

Διατυπώθηκαν πέντε (5) σχόλια υπέρ της διατήρησης της σχετικής υποχρέωσης. Τα κυριότερα προβαλλόμενα επιχειρήματα εστιάζουν στη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας και κατ' επέκταση διαφάνειας επί των πράξεων των αναθετουσών αρχών, της χρηστής διοίκησης και της ουσιαστικής ενημέρωσης των πολιτών, καθώς και για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων τύπου.

Διατυπώθηκαν δύο (2) σχόλια υπέρ της κατάργησης της εν λόγω υποχρέωσης, με κυριότερο επιχειρήμα την περιττή οικονομική επιβάρυνση των οικονομικών φορέων συνεπεία του κόστους δημοσίευσης.

Το σύνολο των παρατηρήσεων ελήφθη υπόψη κατά τη διάρκεια επεξεργασίας του παρόντος σχεδίου νόμου με αποτέλεσμα την ύπαρξη σχετικής μεταβατικής διάταξης.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, διατυπώθηκε η πρόταση περί μερικής διατήρησης της εν λόγω υποχρέωσης και συγκεκριμένα η διατήρηση της υποχρεωτικής δημοσίευσης στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για έκαστη αξία σύμβασης.

Η ανωτέρω δυνατότητα εκπληρώνεται μέσω του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.. Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα των προτεινόμενων ρυθμίσεων του άρθρου 38 του παρόντος σχεδίου νόμου η ανάγκη δημοσίευσης εξυπηρετείται μέσω του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ..

Προτείνεται οι προκηρύξεις, διακηρύξεις και αποφάσεις αυτές να δημοσιεύονται υποχρεωτικά στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3548/07 ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ή η ταυτόχρονη δημοσίευση στον περιφερειακό και τοπικό τύπο με το ΚΗΜΔΗΣ και τις ιστοσελίδες των αναθετουσών αρχών.

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του προτεινόμενου Νόμου το ΕΣΗΔΗΣ λειτουργεί ως το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα eSender για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Tenders Electronic Daily (TED).

Στις μεταβατικές και στις καταργούμενες διατάξεις ρυθμίζονται τα θέματα δημοσίευσης στον περιφερειακό και τοπικό τύπο..

Άρθρο 62

Επισημάνθηκε η ανάγκη αναγνώρισης και κατοχύρωσης της δυνατότητας ηλεκτρονικής πρόσβασης στα τεύχη δημοπράτησης.

Η εν λόγω δυνατότητα αναμένεται να ενεργοποιηθεί τη στιγμή που οι διαγωνισμοί που αφορούν στα δημόσια έργα ενταχθούν στις διαδικασίες ηλεκτρονικής ανάρτησης των απαιτούμενων στοιχείων στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ..

Διατυπώθηκε η πρόταση επέκτασης του προτεινόμενου χρονικού ορίου για την παραλαβή των προσφορών στις δέκα (10) ημέρες σε περίπτωση που συντρέχει υποχρέωση προσκόμισης συμπληρωματικών δικαιολογητικών εκ των προσφερόντων. Αντίστοιχα, στην περίπτωση της επισπευσμένης διαδικασίας προτείνεται χρονικός ορίζοντας έξι (6) ημερών.

Οι προτεινόμενες διατάξεις τους εν λόγω άρθρου αφορούν αποκλειστικά στην παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών και διευκρινίσεων εκ μέρους των αναθετουσών αρχών προς τους οικονομικούς φορείς. Επιπλέον, το χρονικό διάστημα των έξι (6) ημερών για την παραλαβή των προσφορών κρίθηκε ως το πλέον ικανοποιητικό.

Προτείνεται να υπάρχει ηλεκτρονική πρόσβαση στα τεύχη δημοπράτησης και όχι αυτά να διατίθενται σε φωτοαντίγραφα έναντι καταβολής αντιτίμου στις αναθέτουσες αρχές καθώς επίσης να παραταθεί η προθεσμία για συμπληρωματικές πληροφορίες προς τους προσφέροντες σε σχέση με τυχόν συμπληρωματικά δικαιολογητικά που ενδεχομένως ζητούνται απ' αυτούς πριν την υποβολή των προσφορών.

Στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου αναφέρεται ότι οι αναθέτουσες αρχές προσφέρουν απεριόριστη, πλήρη, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της γνωστοποίησης. Στο κείμενο της γνωστοποίησης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος προσδιορίζεται η διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται τα έγγραφα της σύμβασης.

Στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου οι προθεσμίες για την παραλαβή συμπληρωματικών δικαιολογητικών που ενδεχομένως ζητούνται πριν την υποβολή των προσφορών, αναφέρονται στο άρθρο 47 της οδηγίας 24/2014 και παραμένουν ως έχουν.

Άρθρο 63

Προτείνεται να τεθεί στο νομοσχέδιο, ως υποχρεωτική η διαδικασία διαβούλευσης επί των δημοσιευμένων εγγράφων σύμβασης έργων για συμβάσεις έργων άνω των 250.000 ευρώ.

Η διαδικασία διαβούλευσης επί των δημοσιευμένων εγγράφων σύμβασης έργων μπορεί να ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή και δεν εφαρμόζεται ανάλογα με τον προϋπολογισμό του έργου. Εφαρμόζεται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων της παραγράφου 1 του άρθρου 47Α, με κατάλληλη προσαρμογή των προθεσμιών για την υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 55.

Άρθρο 65

Επισημάνθηκε η ανάγκη καθολικής ενημέρωσης του συνόλου των ενδιαφερομένων σχετικά με τα διαλαμβανόμενα της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου.

Προτείνεται να απαλειφθεί ο όρος «κατόπιν αιτήσεων των ενδιαφερομένων υποψηφίων» στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου και η αναθέτουσα αρχή να κοινοποιεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους υποψήφιους ή προσφέροντες την εξέλιξη της διαδικασίας για να επιτυγχάνεται διαφάνεια.

Η διαδικασία ενημέρωσης των ενδιαφερομένων υποψηφίων ή προσφερόντων ορίζεται στο άρθρο 55 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Άρθρο 67

Εντοπίστηκε η ανάγκη διευκρίνισης του υποχρεωτικού ή μη χαρακτήρα της προσκόμισης εγγύησης συμμετοχής σε συνοπτικό διαγωνισμό.

Η σχετική διάταξη προβλέπει τη μη υποχρεωτική προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής για τη συμμετοχή σε συνοπτικό διαγωνισμό. Ταυτόχρονα, ωστόσο, προβλέπει τη δυνατότητα εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής να απαιτεί την προσκόμιση αυτής, εφόσον το κρίνει αναγκαίο και εφόσον η σχετική δυνατότητα προβλέπεται ρητά στα έγγραφα της σύμβασης.

Προκειμένου να προστατευθούν τόσο η αγορά όσο και ο ανταγωνισμός, προτείνεται η επέκταση της επιβολής εγγυητικών επιστολών και στο πεδίο των συμφωνιών-πλαίσιο.

Η σχετική διάταξη προβλέπει τη μη υποχρεωτική προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής για τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης συμφωνιών-πλαίσιο. Ταυτόχρονα, ωστόσο, προβλέπει τη δυνατότητα εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής να απαιτεί την προσκόμιση αυτής, εφόσον το κρίνει αναγκαίο και εφόσον η σχετική δυνατότητα προβλέπεται ρητά στα έγγραφα της σύμβασης.

Στην περίπτωση κατά την οποία ζητούνται εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης των εκτελεστικών συμβάσεων συμφωνιών-πλαίσιο πλέον των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης των ιδίων των συμφωνιών-πλαίσιο διατυπώθηκε η πρόταση συμψηφισμού των εν λόγω επιστολών.

Ο συμψηφισμός των εν λόγω εγγυητικών επιστολών δεν προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις λόγω του διαφορετικού εξυπηρετούμενου σκοπού εξ αυτών.

1. Προτείνεται να συμπληρωθεί στην παρ. 1.β. του ανωτέρω άρθρου, ότι το ύψος της εγγύησης καλής εκτέλεσης να καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ, και να έχει ισχύ για τις εν εξελίξει συμβάσεις.

Η πρόταση αυτή συνιστά τροποποίηση των εν εξελίξει συμβάσεων ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή.

2. Προτείνεται να διευκρινιστεί στο ανωτέρω άρθρο αν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τους συνοπτικούς διαγωνισμούς.

Σύμφωνα με την παρ. 1.α. του ανωτέρω άρθρου «... Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο, δυναμικού συστήματος αγοράς ή σε συνοπτικό διαγωνισμό, εκτός αν άλλως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.» Συνεπώς, αν θα ζητηθεί ή όχι εγγύηση συμμετοχής σε συνοπτικό διαγωνισμό λοιπόν είναι στην διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής.

3. Προτείνεται να προβλεφθεί στον παρόντα νόμο προκαταβολή και για τα έργα των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού για τα «πρώτα έξοδα» των Αναδόχων λόγω της κρίσης.

Η χορήγηση ή όχι προκαταβολής στα πλαίσια εκτέλεσης της σύμβασης είναι στην διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής όπως προκύπτει από το άρθρο 167 παρ. 1 όπου αναφέρεται ότι «Εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης... χορηγείται στον ανάδοχο προκαταβολή..».

4. Προτείνεται να προστεθεί στην παρ. 1α ότι : «Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τη συμμετοχή σε διαδικασίες απ' ευθείας ανάθεσης του άρθρου 133».

Το ανωτέρω σχόλιο ελήφθη υπόψη.

5. Προτείνεται να ισχύει και για τις εγγυητικές επιστολές ο δειγματοληπτικός έλεγχος οποίος ισχύει για τον έλεγχο της εγκυρότητας των αντιγράφων εγγράφων που εκδόθηκαν από δημόσιους φορείς.

Το ανωτέρω σχόλιο δεν ελήφθη δεδομένου ότι με τον δειγματοληπτικό έλεγχο των εγγυητικών δεν προστατεύεται το Δημόσιο Συμφέρον.

6. Προτείνεται από την ΠΕΔΜΕΔΕ & το ΤΕΕ η διασφάλιση της εγγυοδοσίας του ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ.

Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και αναφέρεται στην παρ. 3 του άρθρου 67 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 68

Διατυπώθηκε πρόταση σχετικά με τον αποκλεισμό των θυγατρικών εταιρειών πολυεθνικών και συνδεδεμένων εταιρειών.

Επισημάνθηκε η ανάγκη εξίσωσης του ποινικού συμβιβασμού με την τελεσίδικη καταδίκη, πρακτική που προβλέπεται στο δίκαιο άλλων κρατών.

Διατυπώθηκε η ανάγκη διευκρίνισης των διαλαμβανομένων σχετικά με την καταδίκη νομίμων εκπροσώπων.

Επισημάνθηκε η ανάγκη αναδιατύπωσης της παραγράφου 6 του εν λόγω άρθρου, ενώ παράλληλα διατυπώθηκε και σχετική πρόταση.

1.Προτείνεται να υπάρξει ρύθμιση αποκλεισμού θυγατρικών εταιρειών πολυεθνικών και γενικά συνδεδεμένων εταιρειών, όταν οι πολυεθνικές αυτές ή άλλες θυγατρικές εταιρείες τους ή γενικά μία από τις συνδεδεμένες εταιρείες, έχουν προβεί σε δωροδοκία , ξέπλυμα μαύρου χρήματος κλπ., να εξισωθεί και ο ποινικός συμβιβασμός , που προβλέπει το δίκαιο άλλων κρατών με την τελεσίδικη καταδίκη εις βάρος του οικονομικού φορέα και η ότι η καταδίκη νομίμων εκπροσώπων κλπ, θα αφορά αυτούς , που είχαν την ιδιότητα αυτή κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξεως και όχι κατά τον χρόνο του διαγωνισμού.

Στην παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου αναφέρεται ο οικονομικός φορέας που συμμετέχει στην διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης χωρίς να γίνεται διαχωρισμός. Οι πολυεθνικές εταιρείες που λαμβάνουν μέρος στην διαδικασία εμπεριέχονται στον όρο οικονομικός φορέας και είναι στην διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής να ζητήσει τα απαραίτητα στοιχεία εφόσον υπάρχουν υπόνοιες για καταδικαστέες πράξεις.

Όσον αφορά την εξίσωση του ποινικού συμβιβασμού ισχύει ό,τι προβλέπει το εθνικό μας δίκαιο.

Όσον αφορά την τελεσίδικη καταδίκη εις βάρος των νομίμων εκπροσώπων στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου αναφέρονται τα άτομα του οικονομικού φορέα εις βάρος των οποίων εκδίδεται τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση.

2.Προτείνεται να προσδιορίζονται περιοριστικά τα αποδεικτικά μέσα τα οποία μπορεί να στηριχτεί ο αποκλεισμός ενός διαγωνιζομένου και ως κατάλληλα αποδεικτικά μέσα να νοούνται οι τελεσίδικες αποφάσεις αρμόδιων δικαστηρίων ή πειθαρχικών οργάνων, στων οποίων την δικαιοδοσία εμπίπτει ο οικονομικός φορέας, ή πράξεων των αρμόδιων υπηρεσιών του Μητρώου όπου τηρείται το αντίστοιχο πτυχίο του οικονομικού φορέα. (όπως το Μητρώο Μελετητών ή το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων του Υπουργείου Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων).

Σύμφωνα με την παρ. 6 ως κατάλληλα μέσα νοούνται και οι τελεσίδικες αποφάσεις αρμόδιων δικαστηρίων ή πειθαρχικών οργάνων, στων οποίων την δικαιοδοσία εμπίπτει ο οικονομικός φορέας, ή πράξεων των αρμόδιων υπηρεσιών του Μητρώου όπου τηρείται το αντίστοιχο πτυχίο του οικονομικού φορέα. (όπως το Μητρώο Μελετητών ή το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων του Υπουργείου Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων).

Άρθρο 69

Επισημάνθηκαν πολυάριθμα ζητήματα σχετικά με την προσαρμογή των Οδηγιών στο εν λόγω άρθρο. Ειδικότερα:

Το πρώτο ζήτημα εστιάζει στον εσφαλμένο προσδιορισμό της περιόδου αποκλεισμού.

Η εν λόγω παρατήρηση ελήφθη υπόψη κατά τη διάρκεια επεξεργασίας του παρόντος σχεδίου νόμου και έχει διορθωθεί.

Το δεύτερο ζήτημα επικεντρώνεται στην ανάγκη αποφυγής οποιασδήποτε ενδεικτικής αναφοράς σε συγκεκριμένα αδικήματα και αξιοποίησης της διατύπωσης του Δικαστηρίου, ορίζοντας το επαγγελματικό παράπτωμα ως εξής: «Κάθε παραπτωματική συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία του συγκεκριμένου φορέα και που έχει διαπιστωθεί είτε από εκτελεστή απόφαση αρμόδιου πειθαρχικού οργάνου είτε από δικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου».

Η θέση της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου επί του ανωτέρω σχολίου είναι σύμφωνη.

Άρθρο 70

Διατυπώθηκε η πρόταση κατάργησης των προτεινόμενων διατάξεων σχετικά με τη δάνεια τεχνική και επαγγελματική καταλληλότητα, πλην ελαχίστων περιπτώσεων.

Διατυπώθηκε πρόταση ρύθμισης των ορίων του ετήσιου κύκλου εργασιών με σκοπό τη διευκόλυνση των νεοσύστατων επιχειρήσεων.

Διατυπώθηκε πρόταση κατάργησης της προτεινόμενης διάταξης σχετικά με τη συσχέτιση της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και της σύγκρουσης συμφερόντων.

Τονίστηκε η ανάγκη αποσαφήνισης των διαλαμβανόμενων σχετικά με την απόδειξη εμπειρίας των οικονομικών φορέων και την εγγραφή τους σε επαγγελματικά ή εμπορικά Μητρώα.

Διατυπώθηκε πρόταση σχετικά με τον υπολογισμό του ελάχιστου κύκλου εργασιών των οικονομικών φορέων.

Προτείνεται να μην περιορίζονται οι νεοσύστατες επιχειρήσεις να εισέλθουν στην διαδικασία με τα όρια Ετησίου Κύκλου Εργασιών διότι με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργηθεί μεσοπρόθεσμα ολιγοπώλιο, να απαλειφθεί το εδάφιο που συσχετίζει την «επαγγελματική ικανότητα» με την «σύγκρουση συμφερόντων» και να διευκρινιστεί ο ρόλος του ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ όσον αφορά την πιστοληπτική ικανότητα

Στην παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου ορίζονται οι απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο οικονομικός φορέας διαθέτει την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης.

Στην περίπτωση των νεοσύστατων επιχειρήσεων είναι στην διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής να ζητήσει τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία που θα αποδεικνύουν την ικανότητα του φορέα να εκτελέσει την σύμβαση.

Στην παρ. 4 του ανωτέρω άρθρου αναφέρεται ότι προκειμένου τα συγκρουόμενα συμφέροντα που έχει ο οικονομικός φορέας να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης μπορεί να θεωρεί ότι δεν διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική ικανότητα. Η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να διασφαλίσει την απρόσκοπτη εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 71

Τα σχόλια που διατυπώθηκαν για το ανωτέρω άρθρο αφορούν κυρίως θέματα που αφορούν τις κατηγορίες μελετών και τα μητρώα.

Δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος νόμου, τα σχετικά με τα μητρώα μελετητών, κατηγορίες μελετών, αντιστοίχιση γνωστικού αντικειμένου – κατηγορία μελέτης, θα αντιμετωπιστούν σε άλλο νόμο.

Άρθρο 72

Διατυπώθηκε η πρόταση περί προσθήκης ρητής διάταξης σχετικής με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για τον εκ των προτέρων καθορισμό των απαιτούμενων εγγράφων-δικαιολογητικών στη σύμβαση στην περίπτωση στήριξης σε ικανότητες τρίτων.

Προτείνεται να διευκρινιστούν στο Σ/Ν ότι τα όρια ευθύνης των άλλων φορέων θα περιορίζονται στο αντικείμενο του έργου που σχετίζονται με τους πόρους που θα διαθέσει (οικονομικούς ή τεχνικούς) και όχι στο σύνολο του έργου και η απαλοιφή της διάταξης που αφορά την απαίτηση της Αναθέτουσας Αρχής όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο οικονομικός φορέας και οι φορείς που τον στηρίζουν να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Στην παρ. 2 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου απαντάται το πρώτο σχόλιο.

Η διάταξη που αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, του οικονομικού φορέα και των φορέων που τον στηρίζουν να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης δεν μπορεί να απαλειφθεί διότι η Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να θέτει όλους τους απαραίτητους όρους προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 73

Επισημάνθηκε η δυσκολία στην αναζήτηση των προβλεπόμενων δικαιολογητικών, καθώς και η επακόλουθη επιβάρυνση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Η εν λόγω ρύθμιση αποσκοπεί στη μείωση του διοικητικού βάρους προς όφελος του διοικούμενου, μέσω της απάλειψης της υποχρέωσης εκ νέου υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης εκ μέρους του προμηθευτή. Αναφορικά με την αναζήτηση των σχετικών δικαιολογητικών εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας, δεν αναγνωρίστηκε η επέλευση πρόσθετου διοικητικού φόρτου.

Σχολιάζεται ότι η διαγωνιστική διαδικασία επιβαρύνεται από την αναζήτηση των δικαιολογητικών που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 73 από την αναθέτουσα αρχή είναι εξαιρετικά δύσκολη διαδικασία, γιατί τα δικαιολογητικά αυτά έχουν προσκομισθεί σε διάφορους διαγωνισμούς σε διαφορετικές επιτροπές αξιολόγησης από διαφορετικά διαγωνιζόμενα σχήματα.

Η διαγωνιστική διαδικασία δεν επιβαρύνεται από την αναζήτηση των δικαιολογητικών που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 73 διότι στο εν λόγω εδάφιο αναφέρεται «...οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν τα σχετικά δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, στις περιπτώσεις και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο δημοσίων συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής».

Αντίθετα αν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει ήδη κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τα ζητούσε απ' αρχής, θα διόγκωνε την γραφειοκρατία.

Άρθρο 74

Διατυπώθηκε πρόταση νομοτεχνικής διόρθωσης επί του περιεχομένου.

Προτείνεται η διατήρηση της υποχρέωσης υποβολής υπεύθυνης δήλωσης αποκλειστικά εκ μέρους του Προέδρου και του Διευθύνοντα Συμβούλου, σε περίπτωση που ο οικονομικός

φορέας συνιστά νομικό πρόσωπο και ειδικότερα Ανώνυμη Εταιρεία. Η νέα προτεινόμενη ρύθμιση επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω υποχρέωσης στο σύνολο των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, γεγονός το οποίο αναμένεται να επιφέρει άσκοπη επιβάρυνση.

Αναφορικά με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) διατυπώθηκαν δύο (2) προβληματισμοί. Ο πρώτος αφορά στην ανάγκη διευκρίνισης κατοχύρωσης της δυνατότητας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής περί απαίτησης συμπληρωματικών υπεύθυνων δηλώσεων για δικαιολογητικά που θα υποβληθούν από τον προσωρινό ανάδοχο. Ο δεύτερος έγκειται στη μη συμπερίληψη περιπτώσεων ονομαστικοποίησης και νομιμοποίησης από το Ε.Ε.Ε.Σ..

Το σχετικό άρθρο διαγράφηκε.

Άρθρο 77

Διατυπώθηκε η πρόταση για αναδιαμόρφωση της διάταξης σχετικά με τη δήλωση περί αποδοχής της εκτέλεσης της εκάστοτε προμήθειας εκ μέρους του κατασκευαστή. Σκοπός της εν λόγω πρότασης είναι η αποφυγή αποκλεισμού των προμηθευτών, οι οποίοι απέκτησαν προϊόντα μέσω παράλληλων εισαγωγών, από τις διαγωνιστικές διαδικασίες.

Το σχετικό άρθρο διαγράφηκε.

Άρθρο 80

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης των συναφών με τα δικαιολογητικά απόδειξης της χρηματοοικονομικής επάρκειας του οικονομικού φορέα ζητημάτων.

Άρθρο 81

Διατυπώθηκε η πρόταση εξαίρεσης των αντιγράφων μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4250/2014 από συμπληρώσεις.

Διατυπώθηκε η πρόταση άρσης της προτεινόμενης διάταξης σχετικά με τη δυνατότητα συμπλήρωσης ή διόρθωσης των εγγράφων, προς αποφυγή φαινομένων υποκειμενικότητας και άνισης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, διατυπώθηκε η πρόταση σχετικά με τη δυνατότητα συμπλήρωσης ή αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών αποκλειστικά στην περίπτωση Κεντρικής Αρχής Αγορών και πλήρους καταλόγου των απαιτούμενων εγγράφων.

Διατυπώθηκε η άποψη τόσο από ιδιώτες όσο και από την Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, ότι η πρόβλεψη του άρθρου για διευκρινίσεις – συμπλήρωση δικαιολογητικών είναι αντίθετη προς την αρχή της τυπικότητας και ίσως επιφέρει άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στο διαγωνισμό.

Το άρθρο αυτό αφορά εναρμόνιση του άρθρου 56 παρ.3 της κοινοτικής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Η τυχόν συμπλήρωση – αποσαφήνιση δικαιολογητικών, αφορά μόνο στις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να επιφέρει μεταβολή στην κατάταξη των προσφορών ή να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Άρθρο 83

Σχετικά με την προσκόμιση των απαιτούμενων πιστοποιητικών διατυπώθηκε η πρόταση αναγνώρισης της δυνατότητας προσκόμισης αυτών από ανεξάρτητους διαπιστευμένους φορείς.

Διατυπώθηκε η πρόταση κατάργησης των εναλλακτικών αποδεικτικών μέσων ως αντιδιαμετρικών στην αρχή της τυπικότητας, βάσει της οποίας προβλέπονται συγκεκριμένα δικαιολογητικά-έγγραφα από το σύνολο των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

Άρθρο 84

Επισημάνθηκε η αντίθεση της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 9 σε σχέση με λοιπές προτεινόμενες διατάξεις του σχεδίου νόμου και ειδικότερα σε σχέση με τα διαλαμβανόμενα περί Μητρώων Μελετητών και Εργοληπτών.

Διατυπώθηκε η άποψη από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Προστασίας Περιβάλλοντος ότι η πρόβλεψη για την έκδοση Π.Δ/μτος που θα ρυθμίζει τις προϋποθέσεις εγγραφής κατάταξης κλπ στον "Κατάλογο Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων", όσον αφορά το ήδη υπάρχον Μητρώο Μελετητών, έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου.

Επιπλέον, η Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, εξέφρασε την άποψη ότι όσον αφορά στα Μητρώα Εμπειρίας Κατασκευαστών και στα Μητρώα Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, πρέπει να διατηρηθεί το υφιστάμενο νομικό καθεστώς που τα διέπει.

Επισημαίνεται ότι για τα θέματα που αφορούν είτε στα Μητρώα Μελετητών είτε στα Μητρώα Εμπειρίας Κατασκευαστών και Μητρώα Εργοληπτικών Επιχειρήσεων θα ακολουθήσει η έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος το οποίο θα είναι εναρμονισμένο με τις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου, διασφαλίζοντας τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων και την προάσπιση του Δημοσίου Συμφέροντος.

Άρθρο 87

Διατυπώθηκε η πρόταση διαγραφής της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 6 ή εναλλακτικά θέσπισης διαφορετικών κριτηρίων.

Διατυπώθηκε πρόταση συμπλήρωσης του περιεχομένου του εν λόγω άρθρου, με γνώμονα τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 88

Επισημάνθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα επί της κοστολόγησης του κύκλου ζωής.

Διατυπώθηκε η άποψη από την Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων ότι το άρθρο αυτό χρήζει περαιτέρω αποσαφήνισης.

Στο άρθρο 88, και ειδικότερα στις παραγράφους 4 και 5, προβλέπεται η έκδοση Υπουργικής Απόφασης των αρμοδίων Υπουργών όπου θα καθορίζονται τα κριτήρια, ο τρόπος υπολογισμού του κόστους καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια

Άρθρο 93

Διατυπώθηκαν απόψεις κυρίως σχετικά με τη διαφάνεια της διαδικασίας, όσον αφορά στον τρόπο επιλογής της επιτροπής του διαγωνισμού, στο είδος των έργων που προκηρύσσονται με αυτή τη διαδικασία, στον τρόπο ελέγχου των προσφορών για την επιλογή του αναδόχου, στα κριτήρια αποδοχής των τεχνικών μελετών κτλ.

Επιπλέον διατυπώθηκε η άποψη ότι θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα να περιλαμβάνεται στο αντικείμενο του διαγωνισμού τέτοιων έργων η λειτουργία και συντήρησή τους.

Το συγκεκριμένο σύστημα δημοπράτησης έχει ως στόχο την επίτευξη της επιτάχυνσης των διαδικασιών για την κατασκευή των έργων, διασφαλίζοντας παράλληλα τόσο το δημόσιο συμφέρον και τη διαφάνεια όσο και τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των σχολιαστών στη διαβούλευση του σχεδίου νόμου, έγιναν τροποποιήσεις στο εν λόγω άρθρο, ενσωματώνοντας πολλές από αυτές.

Ως μοναδικό κριτήριο ανάδειξης του αναδόχου για την περίπτωση μικτών δημοσίων συμβάσεων με το σύστημα μελέτης και κατασκευής έργου, τίθεται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής. Επιπλέον, ελέγχεται η πληρότητα των μελετών βάση ιδίως του «Κανονισμού Μελετών Έργου», διαπιστώνοντας τη συμμόρφωση ή μη των μελετών σε αυτόν (πίνακας συμμόρφωσης).

Σχετικά με τα έργα που είναι δυνατό να δημοπρατηθούν με το σύστημα μελέτης κατασκευής, το είδος και η κατηγορία αυτών από αυτό εξαιρούνται κτηριακά έργα πέραν αυτών που δύναται να αξιοποιηθούν με το σύστημα της αντιπαροχής ή της εκμετάλλευσης και έργα ανάπλασης, ενώ με έκδοση Υ.Α. δίνεται η δυνατότητα εξαίρεσης από το εν λόγω σύστημα και άλλων κατηγοριών έργων.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας, από την επιτροπή διαγωνισμού, η οποία προκύπτει έπειτα από δημόσια ηλεκτρονική κλήρωση εξαιρούνται υπάλληλοι της αναθέτουσας αρχής, οι οποίοι απαγορεύεται να ορίζονται ως μέλη της επιτροπής διαγωνισμού και συνεπώς δεν συμμετέχουν στη δημόσια κλήρωση.

Επιπλέον, το σύνολο των δημόσιων συμβάσεων τέτοιου είδους, υποχρεωτικά τίθεται σε δημόσια διαβούλευση επί των δημοσιευμένων εγγράφων της σύμβασης έργου, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα συνδιαμόρφωσης των τεχνικών προδιαγραφών και εξασφαλίζοντας τη διαφάνεια της διαδικασίας. Επιπλέον, κατά την κρίση της τεχνικής προσφοράς, αυτή γίνεται με το σύστημα on – off σε σαφή και αντικειμενικά κριτήρια τα οποία έχουν καθορισθεί στον Κανονισμό Μελετών Έργου, κατά τα τεύχη δημοπράτησης.

Άρθρο 98-101

Διατυπώθηκαν επιφυλάξεις ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάθεση μελέτης μόνο βάσει της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς

Η γενική φιλοσοφία του νόμου προκρίνει την ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, βάσει της τιμής ή του κόστους, με τη χρήση μιας μεθόδου προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας. Γενικά εναπόκειται στην Αναθέτουσα Αρχή ο τρόπος επιλογής του συγκεκριμένου τρόπου δημοπράτησης. Ωστόσο, προκειμένου να τεθεί η αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς, ως μοναδικό κριτήριο πρέπει να πληρούνται μια σειρά κριτηρίων (στάδιο μελέτης, μικρό ή απλό έργο, εγκεκριμένες μελέτες προηγούμενων σταδίων κτλ). Με Υπουργική Απόφαση, θα ορίζεται σε ποιες περιπτώσεις δεν είναι αποδεκτή η δημοπράτηση της μελέτης με μόνο κριτήριο την πλέον συμφέρουσα τιμή και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Επιπλέον, για να είναι δυνατή η προκήρυξη μιας μελέτης με αυτό το σύστημα, απαιτείται η γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της Αναθέτουσας αρχής.

Διατυπώθηκε η άποψη από το τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος για αλλαγή των συντελεστών των κριτηρίων βαρύτητας στην περίπτωση συναξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς της μελέτης.

Το κριτήριο ανάθεσης καθώς και η βαρύτητα καθενός από αυτά, καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, ενώ εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή η σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς. Επιπλέον προς ενίσχυση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας, με Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, παρέχεται η δυνατότητα να εκδίδονται κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την στάθμιση των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης καθώς και τους συντελεστές βαρύτητας των

κριτηρίων ανάθεσης, ανά κατηγορία έργου, μελέτης και εκτιμώμενης αξίας σύμβασης.

Διατυπώθηκε η άποψη πως ο έλεγχος μιας προσφοράς ως "ασυνήθιστα χαμηλή" πρέπει να ισχύει σε κάθε ένα από τα συστήματα δημοπράτησης μιας μελέτης καθώς και να ορισθεί ο τρόπος προσδιορισμού κάποιας προσφοράς ως "ασυνήθιστα χαμηλή"

Το παραπάνω σχόλιο ενσωματώθηκε στη νομοθεσία. Ο νομοθέτης δίνει τη δυνατότητα έκδοσης κατευθυντήριων οδηγιών του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης. Σε περιπτώσεις όπου η Αναθέτουσα Αρχή αποκλίνει από τις κατευθυντήριες οδηγίες, χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

Άρθρο 102

Ζητήθηκε να διευκρινισθεί τι ορίζεται ως "χρονική διάρκεια", κατά τη σύναψη μεταξύ της/των Αναθέτουσας/ων Αρχής/ων και του/των οικονομικού/ων φορέα/ων

Όπως αναφέρεται στο νόμο, η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαίσιο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων. Επιπλέον η διάρκεια εκτέλεσης των επιμέρους συμβάσεων, που συνάπτονται εντός του χρόνου υλοποίησης της συμφωνίας – πλαίσιο, δύναται να υπερβαίνουν το χρόνο λήξης της συμφωνίας- πλαίσιο. Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι ο όρος διάρκεια αναφέρεται στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο είναι δυνατό να συναφθεί κάποια επιμέρους σύμβαση, στα πλαίσια της εν λόγω συμφωνίας.

Επιπλέον διατυπώθηκε η άποψη από το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, ότι ο τρόπος προσδιορισμού των τάξεων πτυχίων μελετητών, που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία, δεδομένου της κατάργησης των κάτω ορίων των προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά κατηγορία και τάξη, δεν είναι συμβατός με την κείμενη νομοθεσία

Η προβλεπόμενη διάταξη δεν έρχεται σε αντίθεση με την κείμενη νομοθεσία, αφού τα κάτω όρια προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά κατηγορία και τάξη εξακολουθούν να ισχύουν, απλά δεν αποτελούν πλέον κριτήριο για τη συμμετοχή ή όχι σε συγκεκριμένο διαγωνισμό.

Άρθρο 103

Διατυπώθηκε η άποψη από το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας όσον αφορά στο δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία για την ανάθεση σύμβασης παροχής τεχνικών υπηρεσιών, αυτό παρέχεται μόνο στους εγγεγραμμένους στο Μητρώου Μελετητών.

Επισημαίνεται ότι για τα θέματα που αφορούν στα Μητρώα Συντελεστών Τεχνικών Έργων θα ακολουθήσει η έκδοση σχετικού νόμου με σκοπό την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης για όλους τους οικονομικούς φορείς.

Άρθρο 104

Κατά την αξιολόγηση των προσφορών, διατυπώθηκε η πρόταση για την επιβράβευση με βαθμολογικό αντίκτυπο, των προμηθευτών εκείνων που δεν έχουν συνάψει πρόσθετη σύμβαση τη δεδομένη χρονική στιγμή.

Προτείνεται η αναγόρευση της χαμηλότερης τιμής σε μοναδικό κριτήριο αξιολόγησης των προσφορών.

Εντοπίστηκε η ανάγκη διευκρίνισης της έννοιας της «συγκριτικής τιμής προσφοράς», καθώς και αναλυτικής περιγραφής των προβλεπόμενων μαθηματικών τύπων.

Προτείνεται η ρητή προσθήκη όρου αναφορικά με την εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία εντός των αξιολογούμενων στοιχείων των προσφορών.

Το προκείμενο άρθρο διαγράφηκε. Τα σχετικά ωστόσο σχόλια θα ληφθούν υπόψη σε μεταγενέστερο χρόνο και ειδικότερα κατά την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών και εγκυκλίων με σχετικό περιεχόμενο.

Άρθρο 106

Διατυπώθηκε η πρόταση επέκτασης των προτεινόμενων ρυθμίσεων περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών κάτω των κοινοτικών ορίων.

Επισημάνθηκε η απουσία σαφών κριτηρίων αναφορικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Διατυπώθηκαν προτάσεις θέσπισης σχετικών αντικειμενικών κριτηρίων και ορίων, προς διευκόλυνση των ενδιαφερομένων.

Διατυπώθηκε η ανάγκη ύπαρξης σαφούς κανονιστικού πλαισίου και αντικειμενικού αξιολογητή με γνώμονα την αποφυγή κρουσμάτων διαφθοράς.

Διατυπώθηκαν η άποψη από το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδα όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, ότι αυτός πρέπει να προσδιορίζεται με την έκδοση Υπουργικής Απόφασης

Το σχόλιο ενσωματώθηκε στο νόμο, αφού δίνεται η δυνατότητα έκδοσης κατευθυντήριων οδηγιών του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης. Σε περιπτώσεις όπου η Αναθέτουσα Αρχή αποκλίνει από τις κατευθυντήριες οδηγίες, χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

Άρθρο 109

Διατυπώθηκε η απορία σχετικά με την επιλογή συγκεκριμένης μέρας και ώρας για την διαδικασία συμμετοχής και υποβολής στο διαγωνισμό.

Η επιλογή συγκεκριμένης μέρας και ώρας π.χ. Τρίτη ή Πέμπτη στις 10.00, γίνεται για τη διευκόλυνση αφενός και την ενίσχυση της διαφάνειας αφετέρου, προσδίδοντας ομαλότητα και κανονικότητα στην όλη διαδικασία. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα με έκδοση Υπουργικής Απόφασης, να ορίζεται και άλλη καταληκτική ημερομηνία ενώ με αποφάσεις των κατά τόπους Περιφερειαρχών και για διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργου, που διεξάγονται σε νησιά, μπορεί να καθορίζεται μία (1) επιπλέον ημέρα της εβδομάδας για τη διεξαγωγή των διαδικασιών σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου των αναθετουσών αρχών με έδρα στον οικείο νομό.

Διατυπώθηκε η άποψη από την Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΕΔΕ), ότι η διαδικασία του διαγωνισμού πρέπει να γίνεται σε δύο διακριτά μεταξύ τους στάδια, στο πρώτο να αποσαφηνίζεται ποιοι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής (έλεγχος δικαιολογητικών, εξέταση εφέσεων κτλ), ενώ στο δεύτερο να πραγματοποιείται η αποσφράγιση των προσφορών και η επιλογή του αναδόχου.

Έπειτα από ανάγνωση των σχολίων επί της διαδικασίας, όσον αφορά στις διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης προσφορών στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και

τεχνικών λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ο επιλεγμένος τρόπος αξιολόγησης, έχει ως στόχο την απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών. Ειδικά για την περίπτωση όπου κριτήριο επιλογής του αναδόχου, αποτελεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η όλη διαδικασία διενεργείται σε δύο διακριτά μεταξύ τους στάδια.

Διατυπώθηκε η άποψη από το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδα σχετικά με τη δυνατότητα αντικατάστασης της ομάδας μελέτης, σε περίπτωση παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών.

Ο προσδιορισμός συγκεκριμένης ομάδας μελέτης, όπως αυτή ορίζεται στα κατατιθέμενα από τους συμμετέχοντες δικαιολογητικά, αποτελεί συμβατική υποχρέωση των συμμετεχόντων. Μια αλλαγή της σύνθεσης, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του διαγωνισμού δεν συνάδει με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων και την αρχή της διαφάνειας.

Άρθρο 110

Με γνώμονα την επίσπευση της σχετικής διαδικασίας, προτείνεται η άμεση αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών στην περίπτωση ορθότητας και πληρότητας των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής προσφοράς.

Διατυπώθηκε η πρόταση περί συγχώνευσης των δύο (2) προβλεπόμενων σταδίων αναφορικά με την αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών και οικονομικών προσφορών, με στόχο την απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας.

Εκφράστηκε η αδυναμία προκαθορισμού της ημερομηνίας και ώρας του σταδίου της αποσφράγισης οικονομικών προσφορών στο σώμα της διακήρυξης. Παράλληλα, διατυπώθηκε η πρόταση έκδοσης μίας (1) και μοναδικής απόφασης και για τα δύο (2) στάδια.

Οι ανωτέρω προτάσεις έχουν ως κοινή συνισταμένη την ενεργοποίηση των σχετικών προβλεπόμενων εντός του ενωσιακού δικαίου δυνατοτήτων. Η ενεργοποίηση και κατ'επέκταση εφαρμογή των εν λόγω δυνατοτήτων έγκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Για τις ανάγκες του παρόντος σχεδίου νόμου κρίθηκε ότι η ενεργοποίηση αυτών στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών δεν θα επιφέρει ιδιαίτερα αποτελέσματα όσον αφορά στη μείωση του χρόνου των διαγωνιστικών διαδικασιών και την απλοποίηση αυτών.

Άρθρο 112

Εκφράστηκε ο προβληματισμός σχετικά με τη διάταξη της παραγράφου 6 του εν λόγω άρθρου, καθώς η αναζήτηση των προβλεπόμενων δικαιολογητικών κατακύρωσης αναμένεται να αποτελέσει επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία.

Η εν λόγω ρύθμιση αποσκοπεί στη μείωση του διοικητικού βάρους προς όφελος του διοικούμενου, μέσω της απάλειψης της υποχρέωσης εκ νέου υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης εκ μέρους του προμηθευτή. Αναφορικά με την αναζήτηση των σχετικών δικαιολογητικών εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας, δεν αναγνωρίστηκε η επέλευση πρόσθετου διοικητικού φόρτου.

Εντοπίστηκε κενό ενημέρωσης του προσωρινού αναδόχου επί των κατατεθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, ως απόρροια της μη κοινοποίησης της απόφασης κατακύρωσης και σε αυτόν.

Άρθρο 116

Επισημάνθηκε η απουσία πρόβλεψης σχετικά με την κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο.

Διατυπώθηκε η πρόταση αντικατάστασης του όρου «μειοδότης» με τον όρο «προσωρινός ανάδοχος» ως πιο δόκιμο, ειδικά στην περίπτωση συνδρομής πολλαπλών κριτηρίων ανάθεσης.

Επισημάνθηκε αστοχία σχετικά με το χρόνο ισχύος των ένομων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης ειδικά για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Επισημάνθηκε η έλλειψη πρόβλεψης σχετικά με τα διαλαμβανόμενα της παραγράφου 2δ του άρθρου 109 στην περίπτωση απουσίας τεχνικής προσφοράς.

Η θέση της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου επί των ανωτέρω σχολίων είναι σύμφωνη και συστήνεται περαιτέρω επεξεργασία των προτεινόμενων διατάξεων του άρθρου.

Άρθρο 120

Διατυπώθηκε η πρόταση διατήρησης της διάταξης περί δημόσιας κλήρωσης για τον ορισμό των μελών των επιτροπών.

Διατυπώθηκε πρόταση σχετικά με την αναγνώριση δυνατότητας εφαρμογής υπό προϋποθέσεις προσαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων σε περιφερειακές δομές.

Επισημάνθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης του εξειδικευμένου και κατά περίπτωση χαρακτήρα των επιτροπών παραλαβής.

Διατυπώθηκε πρόταση σχετικά με την αλλαγή της προτεινόμενης διάταξης περί των τίτλων σπουδών των τεχνικών υπαλλήλων της περίπτωσης βα της παραγράφου 2.

Επισημάνθηκε η ανάγκη αναδιατύπωσης της φράσης «πέραν των ανωτέρω» της παραγράφου 4.

Επισημάνθηκε η απουσία σαφούς πλαισίου σχετικά με τη συγκρότηση των επιτροπών επίλυσης ενστάσεων και διατυπώθηκε σχετική πρόταση.

Επισημάνθηκε η απουσία ρητής διάταξης αναφορικά με την υπαγωγή ή μη των μελών των γνωμοδοτικών οργάνων των επιτροπών διαγωνισμών σε υποχρέωση υποβολής δηλώσεων των Ν. 3213/2003 και 4281/2014.

Διατυπώθηκε πρόταση σχετικά με τη συγκρότηση των επιτροπών στις περιπτώσεις συνοπτικών διαγωνισμών με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής. Ταυτόχρονα, επισημάνθηκε η ανάγκη ύπαρξης μεταβατικής διάταξης για τη ρύθμιση του ανωτέρω ζητήματος, ενώ παράλληλα τονίστηκε η σημασία της ρητής συμπερίληψης των φορέων εκτός του πεδίου εφαρμογής του Ν. 4270/2014 στις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Άρθρο 121

Διατυπώθηκε η πρόταση αναδιαμόρφωσης του εδαφίου β της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου με γνώμονα την ανάθεση των προβλεπόμενων υπηρεσιών σε Τεχνικό Σύμβουλο.

Επισημάνθηκαν ρυθμιστικές αστοχίες και ελλείψεις σχετικά με την επάρκεια των τεχνικών υπηρεσιών του συνόλου των Αναθετουσών Αρχών.

Άρθρο 132

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης των διαλαμβανόμενων σχετικά με το όριο των 60.000€ της συνοπτικής διαγωνιστικής διαδικασίας.

Διατυπώθηκε η πρόταση αύξησης του αριθμού των προσκεκλημένων οικονομικών φορέων με σκοπό τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των εμπλεκόμενων.

Επισημάνθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης των διαλαμβανομένων αναφορικά με την υποβολή μίας προσφοράς της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 3.

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης των διαλαμβανομένων σχετικά με τα προβλεπόμενα χρηματικά όρια.

Παρατήρηση για την έλλειψη δυνατότητας επιλογής μελετητών που θα λάβουν μέρος σε συνοπτικό διαγωνισμό με ηλεκτρονική κλήρωση από το μητρώο μελετητών.

Η διαφάνεια του διαγωνισμού καλύπτεται από τις διαγωνιστικές διαδικασίες.

Η θέση της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου επί των ανωτέρω σχολίων είναι σύμφωνη.

Άρθρο 133

Διατυπώθηκε η πρόταση ορισμού αναλογικού ορίου αναφορικά με τις διαδικασίες απευθείας ανάθεσης.

Διατυπώθηκε η πρόταση θέσπισης ορίου αναφορικά με τις απευθείας αναθέσεις στις 20.000€.

Διατυπώθηκε η πρόταση διενέργειας κλήρωσης σχετικά με τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου.

Διατυπώθηκε η πρόταση ανάρτησης της πρόσκλησης της διαδικασίας απευθείας ανάθεσης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ..

Διατυπώθηκε η πρόταση κατάργησης του συνόλου των διαδικασιών απευθείας ανάθεσης.

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης των διαλαμβανομένων σχετικά με τα προβλεπόμενα χρηματικά όρια.

Διατυπώθηκε η πρόταση εξαίρεσης των αναθέσεων ήσσονος αξίας ή των αναθέσεων κάτω του ορίου ανάρτησης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. από τις προτεινόμενες διατάξεις των παραγράφων 3 και 4.

Επισημάνθηκε η αντίφαση της προτεινόμενης διάταξης με το άρθρο 38 του σχεδίου νόμου καθώς και με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.

Άρθρο 134

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης επί του μέσου αποστολής, του περιεχομένου καθώς και του τρόπου πιστοποίησης της ημερομηνίας αποστολής της πρόσκλησης απευθείας ανάθεσης.

Άρθρο 135

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης σχετικά με τον όρο «ήσσονος αξίας», λόγω απουσίας οιασδήποτε σχετικής αναφοράς εντός των ακόλουθων προτεινόμενων διατάξεων.

Ο εν λόγω όρος περιλαμβάνεται στις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος σχεδίου νόμου και ειδικότερα εντός της περίπτωσης 31.

Άρθρο 136

Επισημάνθηκε η απουσία τυποποιημένων εντύπων για τη σύνταξη των προκηρύξεων σύμβασης.

Άρθρο 137

Επισήμανση για κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 4 ως παράλληλης νομοθέτησης για τις κάτω των ορίων εφαρμογής της οδηγίας συμβάσεις, καθώς επίσης προτείνεται και η διατήρηση των κατώτατων ορίων προϋπολογισμού έργων για διαγωνισμούς που δεν εμπίπτουν στην εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών.

Η εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 4 τροποποιήθηκε νομοτεχνικά, ενώ η διατήρηση των ορίων προϋπολογισμού έργων δεν αφορά στο περιεχόμενο του νομοσχεδίου.

Άρθρο 141

Επισημάνθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης των διαλαμβανόμενων σχετικά με τον καθορισμό του ελάχιστου ποσοστού απασχόλησης εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.

Άρθρο 142

Επισημάνθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης των σχετικών με τη μεταφορά του άρθρου 71 της Οδηγίας ζητημάτων.

Διατυπώθηκε η πρόταση θεώρησης της υπεργολαβίας ως δεδομένης δυνατότητας ανεξάρτητα από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς εντός της διακήρυξης.

Άρθρο 143

Διατυπώθηκε η πρόταση συμπερίληψης της περίπτωσης υποκατάστασης κατά τη διάρκεια διαγωνιστικής διαδικασίας στην παράγραφο δ του εν λόγω άρθρου.

Η θέση της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου επί του ανωτέρω σχολίου είναι σύμφωνη.

Άρθρο 147

Διατυπώθηκε η ανάγκη χρονικού περιορισμού στον έλεγχο των συμβάσεων προς αποφυγή υπέρμετρων καθυστερήσεων.

Το χρονικό πλαίσιο που διέπει το συμβατικό έλεγχο τίθεται από το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι του καθ' ύλην αρμοδίου οργάνου.

Άρθρο 148

Προτείνεται η δυνατότητα ανάθεσης διοίκησης του έργου σε ιδιώτες όταν δεν επαρκεί η στελέχωση και κατάρτιση των τεχνικών της υπηρεσίας, η ανάθεση καθηκόντων τεχνικού συμβούλου επίβλεψης της μελέτης σε μελετητές, καθώς και η θέσπιση Μητρώου επιβλεπόντων δημοσίων υπαλλήλων.

Η αναβάθμιση της ποιότητας επίβλεψης του έργου καλύπτεται με την πρόβλεψη για συμμετοχή μελετητών ως τεχνικών συμβούλων στην κατασκευή του, ενώ η σύσταση Μητρώου δεν αποτελεί αντικείμενο του νομοσχεδίου.

Άρθρο 149

Σχόλια για την νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου και τον προσδιορισμό αποτίμησης της θετικής ζημίας.

Το άρθρο τροποποιήθηκε συμπεριλαμβάνοντας τις παρατηρήσεις της διαβούλευσης.

Άρθρο 153

Σχόλιο για διόρθωση παραπομπής σε άλλο άρθρο.

Η παραπομπή τροποποιήθηκε.

Άρθρο 154

Πρόταση για μείωση του ορίου προϋπολογισμού έργου ώστε να συμπεριλαμβάνονται και μικρότερα έργα στις διατάξεις του άρθρου, καθώς επίσης και επισήμανση για την ειδικότητα «Διαχειριστή Έργων».

Το όριο εναρμονίζεται προς τις κοινοτικές οδηγίες, ενώ για την αναφερόμενη ειδικότητα ισχύει η επισήμανση του άρθρου 2 της παρούσας έκθεσης.

Άρθρο 155

Επισήμανση για σαφή προσδιορισμό του «εμπειρογνώμονα» και του τρόπου αμοιβής του.

Το άρθρο τροποποιήθηκε συμπεριλαμβάνοντας τις παρατηρήσεις της διαβούλευσης.

Άρθρο 159

Πρόταση προσθήκης προϋπόθεσης τροποποίησης του χρονοδιαγράμματος.

Οι διατάξεις του άρθρου έχουν γενική εφαρμογή.

Άρθρο 160

Επισήμανση για καταγραφή αφανών εργασιών στο ημερολόγιο έργου.

Η αναφορά καταγραφής εργασιών στο ημερολόγιο έργου έχει γενική εφαρμογή.

Άρθρο 161

Σχόλια νομοτεχνικών βελτιώσεων.

Το άρθρο τροποποιήθηκε συμπεριλαμβάνοντας τις παρατηρήσεις της διαβούλευσης.

Άρθρο 165

Σχόλια για μείωση του χρόνου ελέγχου επιμέτρησης.

Το άρθρο δεν τροποποιήθηκε κατά τα προτεινόμενα για λόγους διασφάλισης της ποιότητας ελέγχων που αναφέρονται στις διατάξεις.

Άρθρο 167

Επισήμανση για καταγραφή αφανών εργασιών στο ημερολόγιο έργου.

Η αναφορά καταγραφής εργασιών στο ημερολόγιο έργου έχει γενική εφαρμογή.

Άρθρο 188- Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών

Διατυπώθηκε η άποψη ότι το παρόν βιβλίο και διαδικασία αφορά αναλογικά και σε Αναθέτοντες φορείς ν.π.ι.δ. , η δράση των οποίων διέπεται από το Βιβλίο ΙΙ θα πρέπει να γίνει ρητή αναφορά στην εξαίρεση τους από την προδικαστική «διοικητική επίλυση διαφορών».

Επισημαίνεται ότι για το Βιβλίο ΙΙ προβλέπονται παρεκκλίσεις έπειτα από Κοινή Απόφαση Των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του κατά περίπτωση αρμοδίου εποπτεύοντος Υπουργού, η οποία εκδίδεται κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος αναθέτοντος φορέα.

Άρθρο 189- Δικαστική επίλυση διαφορών

Διατυπώθηκε η άποψη ότι είναι επιβεβλημένη η νομοθετική επίλυση του ζητήματος που έχει προκύψει στην πρόσφατη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων (Πενταμελών Εφετείων) και να προβλέπεται μέγιστος χρόνος για την επίλυση των διαφορών..

Το άρθρο 189 αναφέρεται στις διαδικασίες και στους χρόνους που ακολουθούν οι αναθέτουσες αρχές για τη δικαστική επίλυση των διαφορών..

Διατυπώθηκε η πρόταση θέσπισης αντίστοιχης ρύθμισης για τις δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών.

Η ανωτέρω πρόταση ελήφθη υπόψη κατά τη διάρκεια επεξεργασίας του παρόντος σχεδίου νόμου και υπάρχει σχετική ρύθμιση.

Άρθρο 190- Διαιτητική επίλυση διαφορών

Διατυπώθηκε η άποψη να προβλεφθεί ως υποχρεωτική η Διαιτητική Επίλυση των διαφορών στις συμβάσεις δημοσίων έργων μεγάλης οικονομικής αξίας και να ισχύει η επίλυση των διαφορών με διαιτησία σε κάθε διαφορά η οποία θα προκύπτει και μετά την ισχύ του παρόντος νόμου, για έργα τα οποία έχουν υπαχθεί και ευρίσκεται εν ισχύ διαδικασία διαιτησίας.

Διατυπώθηκε η πρόταση θέσπισης αντίστοιχης ρύθμισης για τις δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών.

Δεν κρίθηκε απαραίτητη η ενσωμάτωση ανάλογης πρότασης εντός των προτεινόμενων διατάξεων που αφορούν στις Δημόσιες Συμβάσεις προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών.

Άρθρο 192 - Προδιαγραφές και Κανονισμοί Έργων

Διατυπώθηκε η άποψη να αναφερθούν αναλυτικά και κατά σειρά ισχύος οι απαιτήσεις που ισχύουν ή θα εκδοθούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και αφορούν τις εργασίες, τα υλικά και τα μικροϋλικά και τον ενσωματούμενο εξοπλισμό που θα πρέπει κατ'ελάχιστο να πληρούνται.

Θα ληφθούν υπόψη κατά τη σύνταξη πρότυπων τευχών.

Άρθρο 193 - Επιθεώρηση των δημοσίων έργων

Διατυπώθηκε η άποψη ότι προκειμένου να υπάρχει δίκαιη και αναλογική εναρμόνιση των δύο Σωμάτων Επιθεώρησης θα πρέπει οι κείμενες μισθολογικές και βαθμολογικές διατάξεις του ΣΣΕΔΔ του πεδίου (α) του άρθρου 8 του Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29 /τ' Α /19-03-2015), να έχουν απολύτως αντίστοιχη εφαρμογή και για τους Επιθεωρητές Δ.Ε. του πεδίου (β) του άρθρου 8 του Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29 /τ' Α /19-03-2015), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της περίπτωσης (αστ) της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 4354/2015 (ΦΕΚ 176 /τ' Α /16-12-2015) καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 9, στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β , του εν λόγω Νόμου.

Έγινε η σχετική προσθήκη άρθρο 193 παρ. 7: “οι κείμενες μισθολογικές και βαθμολογικές διατάξεις του ΣΣΕΔΔ του πεδίου (α) του άρθρου 8 του Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29 /τ' Α /19-03-2015), να έχουν απολύτως αντίστοιχη εφαρμογή και για τους Επιθεωρητές Δ.Ε. του πεδίου (β) του άρθρου 8 του Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29 /τ' Α /19-03-2015), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της περίπτωσης (αστ) της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 4354/2015 (ΦΕΚ 176 /τ' Α /16-12-2015) καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 9, στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β , του εν λόγω Νόμου”.

Άρθρο 196 - Πεδίο Εφαρμογής – Κατηγορίες Μελετών

Γίνεται αναφορά στο πεδίο εφαρμογής και στις κατηγορίες μελετών.

Επισημαίνεται ότι οι σχετικές διατάξεις έχουν μεταφερθεί στο άρθρο 2 & στην παράγραφο 2 του άρθρου 70, και τα σχόλια απαντώνται εκεί.

Τα σχετικά με μητρώα μελετητών, κατηγορίες μελετών, αντιστοίχιση γνωστικού αντικειμένου – κατηγορία μελέτης, θα αντιμετωπιστούν σε άλλο νόμο..

Άρθρο 198 - Διοίκηση σύμβασης μελέτης – παροχής τεχνικών υπηρεσιών

Διατυπώθηκε η άποψη ότι πρέπει να προβλέπεται η λήψη εγκρίσεων προ της εκπόνησης μελέτης εφαρμογής και να γίνεται επίβλεψη των ερευνητικών εργασιών από βοηθούς επιβλέποντος σε περιπτώσεις υποστηρικτικών μελετών και ερευνών.

Η λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

Η επίβλεψη των ερευνητικών εργασιών προβλέπεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 199 - Προθεσμίες – Χρονοδιάγραμμα

Έγινε έλεγχος των σχολίων και καλύπτονται από τα σχετικά άρθρα.

Άρθρο 200 - Ποινικές ρήτρες

Διατυπώθηκε η άποψη ότι πρέπει να γίνει μείωση των προτεινόμενων ποσών/ποσοστών για τις ποινικές ρήτρες .

Με την μείωση των ποινικών ρητρών δεν διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον.

Άρθρο 201 - Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της

Διατυπώθηκε η άποψη να τεθεί προθεσμία έγκρισης του Συγκριτικού Πίνακα δύο μηνών και δικαίωμα του αναδόχου για υποβολή όχλησης σε περίπτωση μη έγκρισης. Επίσης, να συμπληρωθεί αυτοδίκαια έγκριση του Σ.Π. και πειθαρχικού ελέγχου των υπευθύνων σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων και αυτοδίκαιας έγκρισης.

Δεν κρίνεται σκόπιμη. Ο Συγκριτικός Πίνακας συντάσσεται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία και εγκρίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή.

Άρθρο 202 - Αναθεώρηση Αμοιβών – Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου

Έγινε έλεγχος των σχολίων και δεν κρίνεται σκόπιμη η ενσωμάτωσή τους.

Άρθρο 203 - Υποχρεώσεις του αναδόχου – Πρόγραμμα Ποιότητας

Διατυπώθηκε η άποψη ότι πρέπει το στέλεχος-αντικαταστάτης να διαθέτει «ίσα τουλάχιστον με τα απαιτούμενα στην προκήρυξη προσόντα» και όχι «ίση τουλάχιστον εμπειρία» με το στέλεχος που αντικαθιστά.

Κριτήριο ανάθεσης είναι η εμπειρία.

Άρθρο 206 - Έκπτωση του αναδόχου

Διατυπώθηκε η άποψη ότι πρέπει να προστεθεί στο παρόν η περίπτωση έκπτωσης αναδόχου όταν αποχωρήσει μέλος της ομάδας μελέτης με ευθύνη του, που δεν κρίνεται δικαιολογημένη (άρθρο 203).

Το παρόν άρθρο αφορά υποχρεωτική κίνηση διαδικασίας έκπτωσης .

Άρθρο 211 - Τεχνικές προδιαγραφές

Διατυπώθηκε η άποψη να αναφερθούν αναλυτικά και κατά σειρά ισχύος οι απαιτήσεις που ισχύουν ή θα εκδοθούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και αφορούν τις εργασίες , τα υλικά και τα μικροϋλικά και τον ενσωματούμενο Εξοπλισμό που θα πρέπει κατ' ελάχιστο να πληρούνται.

Θα ληφθούν υπόψη κατά τη σύνταξη πρότυπων τευχών.

Άρθρο 214 - Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών

Διατυπώθηκε η άποψη να αναφερθούν αναλυτικά και κατά σειρά ισχύος οι απαιτήσεις που ισχύουν ή θα εκδοθούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και αφορούν τις εργασίες , τα υλικά και τα μικροϋλικά και τον ενσωματούμενο Εξοπλισμό που θα πρέπει κατ' ελάχιστο να πληρούνται.

Θα ληφθούν υπόψη κατά τη σύνταξη πρότυπων τευχών.

ΤΙΤΛΟΣ 3

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 218

Διατυπώθηκε προβληματισμός αναφορικά με την προϋπόθεση εισαγωγής του αγαθού στην αποθήκη του φορέα λόγω της χρονικής υστέρησης στην άμεση χρήση αυτού.

Εκ της σχετικής διοικητικής εμπειρίας δεν έχει διαπιστωθεί η χρονική επιβάρυνση της εξέλιξης της διαδικασίας εξαιτίας της σχετικής μέχρι πρότινος πρακτικής.

Άρθρο 235

Διατυπώθηκε η πρόταση αύξησης του ορίου ανάρτησης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στοιχείων και εγγράφων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) στις δύομιση χιλιάδες (2.500) ευρώ, με σκοπό την ύπαρξη ευελιξίας και ταχύτητας των σχετικών διαδικασιών.

Το ανωτέρω σχόλιο εμπίπτει στο περιεχόμενο του άρθρου 38 το οποίο αναφέρεται στα συναφή με το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ζητήματα.

Αξίζει να σημειωθεί, πως σχόλια με παρεμφερές περιεχόμενο προς το ανωτέρω, διατυπώθηκαν και επί του προαναφερθέντος άρθρου.

Η διατήρηση του κατώτατου ορίου χρήσης του Μητρώου στα χίλια (1.000) ευρώ κρίθηκε ως το ιδανικό ελάχιστο ποσό για την επίτευξη της μέγιστης δυνατής αναλογίας αναφορικά με τη διοικητική αξία καταγραφής έκαστης δαπάνης και του σχετικού παραγόμενου διοικητικού βάρους. Η οριστική εξάλειψη του ελάχιστου χρηματικού ορίου αναμένεται να επιφέρει υπέρογκη διοικητική επιβάρυνση λόγω της υποχρεωτικής καταγραφής του συνόλου των δαπανών ανεξαρτήτως της αξίας αυτών.

Διατυπώθηκε η ανάγκη ρητής αναφοράς έκδοσης των σχετικών πρωτοκόλλων παραλαβής εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, προς διασφάλιση της τήρησης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της σύμβασης.

ΒΙΒΛΙΟ II

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΩΩΝ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

(ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ)

ΤΙΤΛΟΣ 1

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Άρθρο 238

Διατυπώθηκε η πρόταση προσθήκης του ορισμού του όρου «Διαχειριστής Έργου». Επιστημάνθηκε η ύπαρξη πολυάριθμων ανελαστικών διαδικαστικών λεπτομερειών εντός του σχεδίου νόμου, καθώς και η δυσκολία σε μελλοντική τροποποίηση/προσαρμογή αυτών. Εκφράστηκε προβληματισμός σχετικά με το περιεχόμενο των προτεινόμενων διατάξεων από την πλευρά των: Δ.Ε.Η. Α.Ε., Ε.Υ.Δ.Α.Π. και Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.. Επιστημάνθηκε η απουσία άρθρου αναφορικά με τις καταργούμενες διατάξεις. Διατυπώθηκε η άποψη να περιληφθεί ο «Διαχειριστής Έργου» (Project Manager) ως αναπόσπαστο μέλος της διαδικασίας παραγωγής διότι διαφυλάσσει την ορθολογική διαδικασία.

Ο ορισμός δεν υπάρχει στην υπό μεταφορά Οδηγία.

Έγινε έλεγχος των υπόλοιπων σχολίων και επιστημαίνεται ότι για το Βιβλίο II προβλέπονται παρεκκλίσεις έπειτα από Κοινή Απόφαση Των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του κατά περίπτωση αρμοδίουεποπτεύοντος Υπουργού, η οποία εκδίδεται κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος αναθέτοντος φορέα.

Άρθρο 256

Διατυπώθηκε παρατήρηση νομοτεχνικής διόρθωσης επί των προτεινόμενων διατάξεων. Επιστημάνθηκε η ανάγκη αποσαφήνισης των διαλαμβανόμενων σχετικά με τις υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού. Διατυπώθηκε η άποψη να καταστεί ακόμη πιο σαφές ότι και αυτές οι υπηρεσίες που δεν είναι δικηγορικές καλύπτονται από το εδάφιο β) έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού» και εξαιρούνται από το Βιβλίο

Επιστημαίνεται ότι για το Βιβλίο II προβλέπονται παρεκκλίσεις έπειτα από Κοινή Απόφαση Των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του κατά περίπτωση αρμοδίουεποπτεύοντος Υπουργού, η οποία εκδίδεται κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος αναθέτοντος φορέα.

Άρθρο 263

Εκφράστηκε προβληματισμός επί των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο και ειδικότερα στις παραγράφους 3 και 6.

Διατυπώθηκε παρατήρηση νομοτεχνικής διόρθωσης επί των προτεινόμενων διατάξεων.

Άρθρο 266

Διατυπώθηκε πρόταση σύνδεσης των προτεινόμενων διατάξεων με την ελληνική νομοθεσία και ειδικότερα με τα προβλεπόμενα για την έρευνα και την ανάπτυξη.

Διατυπώθηκε η άποψη ότι το άρθρο αυτό μεταφέρει απλώς τη σχετική διάταξη της Οδηγίας. Θα μπορούσε να γίνει σύνδεση με τη ελληνική νομοθεσία ώστε η διάταξη αυτή να συνιστά και ισχυρή υπόδειξη προς τις αναθέτουσες αρχές για τα εργαλεία προώθησης της έρευνας και της ανάπτυξης, ως βασικό στοιχείο της δημιουργίας εγχώριας προστιθέμενης αξίας και κατ' ακολουθία ως στοιχείο αναβάθμισης της χώρας στο διεθνή καταμερισμό εργασίας.

Δεδομένης της ισχύος του Ν. 4310/2014, δεν κρίθηκε αναγκαία η αναφορά αυτού στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 267

Διατυπώθηκε παρατήρηση νομοτεχνικής διόρθωσης επί των προτεινόμενων διατάξεων.

Διατυπώθηκε η πρόταση προσθήκης της τροφοδότησης (χονδρική ή λιανική πώληση) με φυσικό αέριο εντός του Παραρτήματος ΙΙΙ που αναφέρεται στην παράγραφο 267 (γ) στο σημείο Α.

ΤΙΤΛΟΣ 2**ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ****Άρθρο 269**

Διατυπώθηκε πρόταση συμπλήρωσης του περιεχομένου του εν λόγω άρθρου, με γνώμονα τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 272

Διατυπώθηκε η πρόταση προσθήκης πρόσθετων δικλίδων ασφαλείας επί των προτεινόμενων διατάξεων με σκοπό την αποφυγή καταχρηστικής ενεργοποίησης της δυνατότητας απευθείας αναθέσεων.

Επισημάνθηκε η αντίθεση των προτεινόμενων διατάξεων προς το περιεχόμενο της Οδηγίας.

Άρθρο 274

Διατυπώθηκε η πρόταση δημιουργίας και τήρησης Ηλεκτρονικού Μητρώου Συμβάσεων Δ.Ε.Η. Α.Ε. στην επίσημη ιστοσελίδα της Επιχείρησης, ενώ ταυτόχρονα προτάθηκε η αναγνώριση της αντίστοιχης δυνατότητας στο σύνολο των εταιρειών του Κεφαλαίου Β του Ν. 3429/2005.

Διατυπώθηκε παρατήρηση νομοτεχνικής διόρθωσης επί της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 10 του εν λόγω άρθρου.

Άρθρο 277

Επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης σχετικά με τα διαλαμβανόμενα της προτεινόμενης διάταξης του εν λόγω άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ 3

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 278

Επισημάνθηκε η αντίθεση της Δ.Ε.Η. Α.Ε. στην προτεινόμενη διάταξη σχετικά με τη δυνατότητα παρέμβασης τρίτου φορέα/αρχής σε περίπτωση επιτακτικής ανάγκης, με παράλληλη αναφορά των αναμενόμενων συνεπειών.

Διατυπώθηκε η ανάγκη ελαστικοποίησης του πλαισίου προσφυγής σε απλοποιημένες διαδικασίες δίχως προηγούμενη προκήρυξη.

Άρθρο 283

Επισημάνθηκε η ανάγκη για παροχή διευκρινίσεων και θέσπιση κριτηρίων αναφορικά με την εφαρμογή της καινοτομίας σε διάφορους τομείς.

Άρθρο 286

Επισημάνθηκε η ορθότητα της ανάλογης διαφοροποίησης των ποσών υπό των οποίων διεξάγονται απλοποιημένες διαδικασίες ως προς την υπαγωγή τους ή μη στις διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ.

Άρθρο 287

Αναφορικά με τις προθεσμίες των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των κοινοτικών ορίων, ο τιθέμενος χρόνος της προτεινόμενης διάταξης της περίπτωσης α της παραγράφου 1 κρίνεται ως υπέρμετρος για την εξυπηρέτηση των περιγραφόμενων αναγκών.

Άρθρο 288

Διατυπώθηκε παρατήρηση νομοτεχνικής διόρθωσης επί της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου.

Διατυπώθηκε πρόταση συμπλήρωσης του περιεχομένου του εν λόγω άρθρου, με γνώμονα τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 291

Διατυπώθηκε η πρόταση απαλοιφής της τελευταίας πρότασης της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου με το επιχείρημα της απροσδιόριστης χρονικής επέκτασης της διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο, με αποτέλεσμα τη δημιουργία αθέμιτου ανταγωνισμού και την οικονομική κατάρρευση πολλών επιχειρήσεων.

Άρθρο 292

Διατυπώθηκε παρατήρηση νομοτεχνικής διόρθωσης επί των προτεινόμενων διατάξεων του εν λόγω άρθρου.

Άρθρο 295

Διατυπώθηκε η πρόταση ανάρτησης του προγραμματισμού των συμβάσεων στην επίσημη ιστοσελίδα της εκάστοτε επιχείρησης λαμβάνοντας ωςτόσο υπόψη τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης.

Άρθρο 296

Διατυπώθηκε η πρόταση διατήρησης της σύμβασης για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών με γνώμονα τη διασφάλιση της διαφάνειας της σχετικής διαδικασίας.

Άρθρο 297

Διατυπώθηκε η πρόταση απαλοιφής των παραδειγμάτων των εμπειρογνωμόνων, καθώς η εν λόγω προτεινόμενη διάταξη κρίθηκε ως αντίθετη στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Άρθρο 306

Αναφορικά με την πρόθεση ανάθεσης τμήματος της σύμβασης σε τρίτο με τη μορφή υπεργολαβίας, διατυπώθηκε η πρόταση ρητής πρόβλεψης σχετικά με την κατοχύρωση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας υπέρ των αναθετόντων φορέων με παράλληλη άρση του υποχρεωτικού χαρακτήρα της εν λόγω δυνατότητας.

Άρθρο 307

Επισημάνθηκαν το αναμενόμενο διοικητικό κόστος και οι χρονικές καθυστερήσεις συνεπεία της προτεινόμενης διάταξης σχετικά με την υποχρεωτική αιτιολόγηση εκ μέρους του αναθέτοντος φορέα της απόφασής του περί μη τμηματικής διαίρεσης της σύμβασης.

Άρθρο 316

Διατυπώθηκε η πρόταση προσθήκης ρητής διάταξης με γνώμονα την κατοχύρωση του προαιρετικού χαρακτήρα της δημοσίευσης σε περιφερειακό και τοπικό τύπο, προς αποφυγή σχετικών παρερμηνειών.

Άρθρο 323

Τονίστηκε η σημασία της ύπαρξης των εγγυητικών επιστολών με σκοπό την προστασία της αγοράς και του υγιούς ανταγωνισμού.

Άρθρο 325

Διατυπώθηκε πρόταση συμπλήρωσης του περιεχομένου του εν λόγω άρθρου, με γνώμονα τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 330

Επισημάνθηκε η ανάγκη της υποχρεωτικής επιβολής διεθνών προτύπων διασφάλισης της ποιότητας, σε διαφορετική περίπτωση προτάθηκε η κατάργηση του εν λόγω άρθρου. Επιπλέον, διατυπώθηκε η πρόταση της υποχρεωτικής πιστοποίησης σύμφωνα με διεθνείς οίκους σε αναλογία με το αντικείμενο και την κατηγορία του πτυχίου.

Άρθρο 332

Επισημάνθηκε η ανάγκη της περαιτέρω διευκρίνισης αναφορικά με τα επιμέρους κόστη των προτεινόμενων διατάξεων.

Άρθρο 334

Επισημάνθηκαν αθέμιτες πρακτικές ορισμένων επιχειρήσεων, οι οποίες οδηγούν σε φωτογραφική απεικόνιση και επικράτηση των ιδίων, ενώ παράλληλα διατυπώθηκε η πρόταση εφαρμογής ασυμβίβαστης ιδιότητας μελετητή και υποψηφίου.

Άρθρο 335

Διατυπώθηκε η πρόταση για μικρότερη ανοχή σχετικά με την προβλεπόμενη προθεσμία των δέκα (10) ημερών επί των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Επιπρόσθετα, επισημάνθηκε η ανάγκη διευκρίνισης των διαλαμβανόμενων σχετικά με την κρατική ενίσχυση στον προσφέροντα.

Άρθρο 337

Διατυπώθηκε η πρόταση λήψης απόφασης επί των σχετικών διαδικασιών από την πλευρά των αρμοδίων οργάνων με γνώμονα τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης καθώς και των ιδιαίτερων στοιχείων των διαγωνιστικών διαδικασιών της εταιρείας.

Η θέσπιση κοινών διαγωνιστικών διαδικασιών για το Δημόσιο και για τους εξαιρούμενους τομείς, ήτοι τους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, κρίθηκε ως άστοχη λόγω της αναμενόμενης πρόκλησης σημαντικής επιβάρυνσης της λειτουργίας των δραστηριοποιούμενων στους ανωτέρω τομείς εταιρειών.

Άρθρο 338

Διατυπώθηκε η πρόταση αντικατάστασης του όρου «εκτελεστή διοικητική πράξη» με το όρο «εκτελεστή πράξη» ως του πλέον δόκιμου.

Εκφράστηκε προβληματισμός σχετικά με τα διαλαμβανόμενα της προτεινόμενης διάταξης του εδαφίου β της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ 3

ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 348

Επισημάνθηκε η αντίθεση της προσπάθειας ένταξης των συμβάσεων κάτω των κοινοτικών ορίων σε ανελαστικές διαδικασίες με το ενωσιακό δίκαιο.

ΒΙΒΛΙΟ ΙΙΙ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 361

Διατυπώθηκε η πρόταση ρητής κατοχύρωσης της δυνατότητας υπέρ της αρμόδιας ανεξάρτητης αρχής ανά εξαιρούμενο τομέα της οργάνωσης αντίστοιχων επιμορφώσεων και πιστοποιήσεων υπαλλήλων στον οικείο τομέα ή κλάδο.

Παρατηρήσεις νομοτεχνικής διόρθωσης διατυπώθηκαν επί των ακόλουθων άρθρων: 1, 3, 4, 12, 21, 22, 33, 35, 40, 41, 74, 216, 237, 256, 263, 267, 274, 288 και 292. Οι εν λόγω παρατηρήσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική επεξεργασία του σχεδίου νόμου.

Αναφορικά με τις προτεινόμενες διατάξεις των άρθρων 71, 111, 112, 113, 115, 116, 218, 231 και 234 διατυπώθηκε η ανάγκη περί ρητής αναφοράς στις Δημόσιες Συμβάσεις Συμβουλευτικών Υπηρεσιών. Το εν λόγω ζήτημα επιλύεται καθολικά μέσω του σχετικού ορισμού, ο οποίος περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 του παρόντος σχεδίου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συμπεράσματα

Οι εισαγόμενες ρυθμίσεις προσέλκυσαν το ενδιαφέρον των πολιτών, όπως συνάγεται από τη συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση, και μάλιστα με τρόπο ο οποίος τους κινητοποίησε για ειδικό σχολιασμό των άρθρων.

Στο σύνολο των σχολίων της διαβούλευσης, επισημαίνονται τα εξής:

➤ Από τα υποβληθέντα σχόλια δεν χρειάστηκε να διαγραφεί κανένα από τους διαχειριστές της δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης λόγω διατύπωσης σε γλώσσα και με τρόπο υβριστικό, χυδαίο ή ως περιέχοντα ή υποκινούντα μισαλλοδοξία και διακρίσεις που βασίζονται σε φύλο, ηλικία, σεξουαλικό προσανατολισμό, φυλετική ή εθνική καταγωγή ή θρησκευτικές πεποιθήσεις, καθώς και λόγω παραπομπής σε άλλους δικτυακούς τόπους για λόγους διαφήμισης, δημοσιότητας ή άλλους καταχρηστικούς σκοπούς.

➤ Η συντριπτική πλειοψηφία των σχολίων αφορά ειδικώς τις εισηγούμενες ρυθμίσεις ανά άρθρο, και μάλιστα με συγκεκριμένες προτάσεις, και δεν περιλαμβάνει κατά κανόνα γενικές παρατηρήσεις. Το σύνολο των σχολίων σχετίζεται άμεσα με το υπό διαβούλευση ζήτημα, με στοχευμένες, συγκεκριμένες και συχνά τεκμηριωμένες προτάσεις, παρατηρείται δε σχεδόν πλήρης απουσία προσωπικών αντιπαραθέσεων.

Τα ως άνω στοιχεία καταδεικνύουν την ανάπτυξη μίας σοβαρής κουλτούρας διαβούλευσης στην κοινωνία πολιτών.